evropa v šoli

natečaj 2017/2018

Dediščina okoli nas: Kjer preteklost sreča prihodnost

Evropski parlament in Svet Evropske unije sta leto 2018 razglasila za evropsko leto kulturne dediščine. S tem želita spodbuditi čim več ljudi k odkrivanju in raziskovanju kulturne dediščine Evrope ter povečati pripadnost skupni evropski družini. Evropsko leto bo okrepilo zavedanje o vrednotah, ki jih predstavlja dediščina, o njenem družbenem in razvojnem potencialu, o pomenu dolgoročnega varstva in ohranjanja dediščine ter o pravicah in dolžnostih, povezanih z njo.

Leta 2018 bo po vsej Evropi organizirano tisoče projektov, dogodkov in dejavnosti, s katerimi bomo počastili bogato in raznoliko dediščino Evrope. Izpeljali jih bomo z namenom, da povečamo zanimanje javnosti za kulturno dediščino. Posebej bodo aktivnosti namenjene mladim, saj jih želimo spodbuditi, da se začnejo ukvarjati z dediščino, jo oživljajo in razvijajo nove prakse, povezane z njo. Tem aktivnostim se pridružujemo tudi v Sloveniji.

Tema letošnjega natečaja Evropa v šoli z naslovom »Dediščina okoli nas: Kjer preteklost sreča prihodnost« je posvečena kulturni dediščini. Ta natečaj za mlade se med prvimi aktivno vključuje v praznovanje evropskega leta kulturne dediščine. S sodelovanjem na natečaju bodo mladi raziskovali in predstavljali kulturno dediščino. Izrazili bodo svoj odnos do nje, razmišljali o tem, kaj jim dediščina pomeni, kakšna je povezava med ohranjanjem dediščine in trajnostnim razvojem, zakaj je pomembno, da jo ohranjamo iz roda v rod.

Dediščina potrebuje našo pomoč, našo skrb. Ljudje jo raziskujemo, prenavljamo, prebarvamo, uredimo, spletemo, fotografiramo, govorimo in pišemo o njej. Našo skupno dediščino lahko ohranimo samo, kadar z roko v roki delamo strokovnjaki, lastniki in nosilci dediščine ter prostovoljci vseh generacij. Zato je pomembno, da mlade že zgodaj učimo o dediščini.

Kulturna dediščina je vsepovsod okoli nas in v nas, je del okolja in družbe, v kateri živimo. Spremlja nas v naših domovih, v mestih, vaseh in pokrajinah, vabi nas v knjižnice, arhive, muzeje in galerije. Dediščina niso le arheološke najdbe, mogočne stavbe in visoka umetnost. Najdemo jo v navadah, praznovanjih, obrteh, znanjih, zgodbah, pesmih, plesih, prehrani. Prav tako dediščina niso le velike in pomembne stavbe, so tudi vsakdanje in preproste, pogosto spregledane in na videz nepomembne stvari, kot so kamnite hiške v suhozidu, kioski, stare razglednice, znanja o izdelovanju venčkov, spuščanje gregorčkov po vodi. Dediščina je pravzaprav vse, kar so ustvarili ljudje za ljudi in kar mi vsi prenašamo iz roda v rod kot del svoje lastne kulture.

Razumevanje dediščine pomaga bolje razumeti nas same, druge ljudi in svet okrog nas. Vzbuja medsebojno spoštovanje in spoštovanje do našega bivalnega okolja ter pomaga pri vzgoji odgovornih državljanov. Dediščina je bistvena za ohranitev nacionalne identitete, za boljšo kakovost življenja in razvoj kulturne raznolikosti. Pomaga nam razumeti preteklost in ustvariti boljšo prihodnost. Zato je kulturna dediščina vedno tam, kjer se srečujeta preteklost in prihodnost.

Mag. Ksenija Kovačec Naglič,
generalna direktorica Direktorata za kulturno dediščino

Natečaj Evropa v šoli

Zamisel o združeni Evropi, Evropi miru in blaginje, je nastala med drugim tudi zato, da ne bi nikoli več prišlo do strahotnih dogodkov, ki smo jih bili priča v zgodovini. Le če si bomo posamezniki, narodi in države prizadevali ohraniti mir, povečati blaginjo, krepiti medsebojno solidarnost in sožitje ter razvijati demokratično ureditev s spoštovanjem človekovih pravic vsakogar, bomo presegli stoletne konflikte in sprejeli izzive prihodnosti. Razvoj naše celine je odvisen predvsem od nas, prebivalcev Evrope, zlasti od mladih.

Temeljni cilji natečaja so prispevati k ustvarjalnemu soočenju z družbenimi problemi, s katerimi se spopadamo doma, v Evropi in svetu, ter krepitev medsebojnega razumevanja, strpnosti in solidarnosti. S pridobivanjem novih znanj in vedenj ter spodbujanjem kritičnega odnosa do dogajanj v ožjem in širšem okolju si želimo v okviru natečaja prispevati k razvijanju ustvarjalnosti, zmožnosti samostojnega, kritičnega mišljenja in presojanja mladih. Poleg tega je cilj natečaja tudi spodbujanje doživljanja in izražanja na vseh področjih umetnostnih zvrsti, zlasti na jezikovnem, likovnem, fotografskem in video področju.

Natečaj Evropa v šoli poteka na treh ravneh. Učenci in dijaki najprej ustvarjajo na šolski ravni, kjer mentorji izberejo izdelke in jih pošljejo ocenjevalnim komisijam na regijskih ravneh. Te izberejo najboljša dela s posameznega področja in jih posredujejo na nacionalno raven. Strokovna nacionalna ocenjevalna komisija nagradi prva tri dela posameznega natečajnega področja vsake starostne skupine. Dodatno se lahko podelijo tudi skupinske nagrade. Avtorji vseh del, ki prispejo na nacionalno raven, so povabljeni na nacionalno zaključno prireditev.

Natečaj Evropa v šoli se zaključi z nacionalno prireditvijo, ki navadno poteka 9. maja, na dan Evrope. Mladim ustvarjalcem natečaja podelimo nagrade in priznanja. K sodelovanju na prireditvi povabimo znane slovenske glasbenike in ustvarjalce, ki popestrijo kulturni program. Prireditev zadnja leta poteka v Festivalni dvorani Pionirskega doma v Ljubljani.

Temo natečaja vsako leto izbere Nacionalni odbor natečaja Evropa v šoli, ki vsebinsko naravnanost in slogan navadno prilagodi temi evropskega leta.

TEMA IN SODELUJOČI V NATEČAJU
Dediščina okoli nas: Kjer preteklost sreča prihodnost

Na zgodovinskem vrhu Združenih narodov, ki je potekal septembra 2015 v New Yorku, so se svetovni voditelji s sprejetjem **Agende 2030** za trajnostni razvoj zavezali, da bodo odpravili revščino, zmanjšali neenakost, zagotovili napredek ter preprečevali podnebne spremembe in nepravičnosti. 193 držav je soglasno sprejelo **17 ciljev trajnostnega razvoja**, ki jih želimo uresničiti do leta 2030. Agenda 2030 vključuje vse države, tako razvite kot države v razvoju, in ljudi poziva, da si aktivno prizadevajo za doseganje ciljev na lokalni in globalni ravni. Cilje trajnostnega razvoja bomo uresničevali do leta 2030, leto 2018 pa bo poleg tega posebej osredotočeno na kulturno dediščino.

Evropski parlament je potrdil predlog Evropske komisije, da se leto 2018 razglasi za evropsko leto kulturne dediščine. Namen evropskega leta kulturne dediščine je soroden namenu izvajanja natečaja Evropa v šoli, in sicer gre za spodbujanje izmenjave in spoštovanja evropske kulturne dediščine kot skupnega vira, dvigovanja zavesti o skupni zgodovini in vrednotah ter okrepitve občutka pripadnosti skupnemu evropskemu prostoru.

Natečaj za šolsko leto 2017/2018 smo naslovili ***Dediščina okoli nas: Kjer preteklost sreča prihodnost.*** Glavna tema letošnjega natečaja in osrednja točka našega premisleka je torej kulturna dediščina. Kulturna dediščina in cilji trajnostnega razvoja pa se v mnogih točkah povezujejo, zato pri letošnjem natečaju v premislek ponujamo tudi dva cilja trajnostnega razvoja, ki sta ob podrobnejšem pogledu močno povezana s temo evropskega leta 2018.

Cilj 11 se glasi *Poskrbeti za odprta, varna, vzdržljiva in trajnostna mesta in naselja* in si prizadeva predvsem za skrb za okolje ter varovanje kulturne dediščine. Kulturna dediščina namreč prispeva k razvoju in dobrobiti človeštva. Je del naše preteklosti, del naše kulture oziroma načina življenja, ki prispeva k naši identiteti in nenazadnje h kakovosti našega življenja. Vsi cilji trajnostnega razvoja si prizadevajo, da bi prihodnjim rodovom, omogočili enako kakovostno življenje, kot ga živimo mi, pri čemer je treba upoštevati vse tri dimenzije (socialno, okoljsko in ekonomsko). Z ohranjanjem in razumevanjem naše kulturne dediščine in tudi s skrbjo in razumevanjem tuje kulturne dediščine prispevamo tako k trajnostnemu razvoju kot boljšemju življenju nas in drugih ter prihodnjih generacij. Pri tem ima pomembno vlogo tudi **cilj 13**, z naslovom *Sprejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam,* ki se osredotoča predvsem na ukrepe in aktivnosti, ki bodo pripomogli, da ustavimo naraščanje podnebnih sprememb in se soočimo z njihovimi posledicami. Z bojem proti podnebnim spremembam pa si prizadevamo tudi za ohranitev kulturne dediščine.

Kaj sploh je kulturna dediščina in zakaj je tako pomembna?

Kulturno dediščino Zakon o varstvu kulturne dediščine opredeljuje kot »*iz preteklosti podedovane dobrine, ki jih Slovenke in Slovenci, pripadnice in pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti in romske skupnosti, ter druge/i državljanke in državljani Republike Slovenije opredeljujejo kot odsev in izraz svojih vrednot, identitet, verskih in drugih prepričanj, znanj in tradicij. Dediščina vključuje vidike okolja, ki izhajajo iz medsebojnega vplivanja med ljudmi in prostorom skozi čas.*«

Ko govorimo o kulturni dediščini, jo pogosto ločimo na *materialno ali snovno* in *nematerialno ali nesnovno*. Poenostavljeno rečeno v prvo skupino sodijo vse pomembne premične ali nepremične dobrine, ki imajo **zgodovinski, arheološki, umetniški, znanstveni, družbeni ali tehniški pomen**. Izraz nesnovna dediščina pa se uporablja za ustno izročilo, izraze in jezik, uprizoritvene umetnosti, družbene prakse, rituale in praznovanja, znanja in prakse o naravi in svetu ter tradicionalne obrtne veščine, ki se prenašajo iz roda v rod.

Kulturna dediščina so torej stavbe, mestna jedra, arheološke najdbe, kulturna krajina, zbirke predmetov in arhivska gradiva, pa tudi šege, navade, znanja ter verovanja generacij pred nami, ki so se ohranila in so za razvoj naših tradicij, vrednot, identitet in prostora ključnega pomena.

Kulturna dediščina je vir, ki nas uči o preteklosti, pomaga nam razumeti, kako so nekoč živeli, nam posreduje znanja in izkušnje. Glede na velik pomen kulturne dediščine se zastavi vprašanje, kako jo ohranjati. Odgovor ponudi Zakon o varstvu kulturne dediščine, in sicer: »*Celostno ohranjanje dediščine se uresničuje v razvojnem načrtovanju in ukrepih države, pokrajin in občin tako, da dediščino ob spoštovanju njene posebne narave in družbenega pomena vključujejo v trajnostni razvoj*.« Ob uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja posledično skrbimo tudi za ohranjanje kulturne dediščine. Hkrati pa nam dediščina naših prednikov – modrost in izkušnje, kako bivati v sožitju z naravo, umno in varčno gospodariti z naravnimi viri – lahko pomaga trajnostno živeti in delovati.

Kaj pa lahko za ohranitev kulturne dediščine storimo sami?

Začnemo lahko z zavedanjem, da lahko vsakdo prispeva k njenemu ohranjanju. Kako se tega lotimo, pa je stvar posameznika. Že prepoznavanje kulturne dediščine in razumevanje njenega pomena ohranjata njeno bistvo, lahko pa storimo korak dlje in poglabljamo svoje znanje o dediščini, opozarjamo na njen pomen in nesmiselnost njenega uničevanja ter aktivno pomagamo pri njenem obnavljanju in ohranjanju.

Kulturna dediščina je torej priča naše preteklosti, steber naše sedanjosti, naše kulture in identitete ter naša zapuščina prihodnjim rodovom. Obdaja nas v stavbah naših mest, pokrajini, arheoloških najdiščih. Ohranjena je in ohranjamo jo v literaturi, umetnosti, predmetih, obrtnih spretnostih, zgodbah, filmu, hrani …

Danes, v teh nemirnih, negotovih časih Evropejci bolj kot kdaj prej potrebujemo zavedanje o tem, kdo smo, kaj zmoremo, kaj nas povezuje in združuje. In ravno v tej svoji raznolikosti nas kulturna dediščina Evrope združuje in nas dela močnejše. Kulturna dediščina nam tako omogoča, da se identificiramo tako lokalno kot tudi evropsko.

Slovenija je dežela bogate kulturne dediščine, saj je bila zaradi svojega geografskega položaja vseskozi v središču evropske zgodovine in pomembnih zgodovinskih dogodkov. Poleg kulturne dediščine jo krasi tudi naravna lepota in s svojimi gozdovi, rekami, planotami, gorami in planinami je pravi biser Evrope: tudi naravno dediščino želimo ohraniti prihodnjim rodovom. Kot večina evropskih držav pa se tudi Slovenija trenutno sooča z izzivom: kako graditi nove priložnosti in ob tem ohraniti kulturno dediščino kot pomemben in edinstven družbeni in gospodarski potencial Evrope.

Letošnji razpis mladim ustvarjalcem ponuja široko polje za razmislek, hkrati pa jih spodbuja k radovednosti, spoznavanju in zavedanju lastne vloge in odgovornosti pri ohranjanju kulturne dediščine.

NOVO:

Pozorno preberite kriterije v razpredelnici. Dela, ki ne bodo ustrezala predpisanim merilom, bodo iz natečaja izključena.

Natečaj	Navodila	Kriteriji ocenjevanja	Starostne skupine	Maksimalno število učencev
Literarni natečaj	• IZBIRA PODNASLOVA, TEME IN LITERARNE ZVRSTI (spis, pesem, strip, pismo, scenarij, …) je lastna ustvarjalcu/ustvarjalki. • OBLIKA DELA: napisano (lastnoročno ali natipkano) na največ dveh A4 straneh (prva in druga triada OŠ) oziroma na štirih A4 straneh (tretja triada in srednja šola).	1. Jezikovna spretnost in vešče ubeseden lasten pogled, občutek ali izkušnja. 2. Razvit lasten literarni izraz ob različnih literarnih postopkih, zvrsteh in žanrih, upoštevajoč njihove zakonitosti. 3. Izpričana izvirnost in duhovitost, sporočilnost, empatija v osebnem razmišljanju, razvijanju teme in nakazovanju lastnih rešitev.	1. prva triada OŠ (1.-3. razred) 2. druga triada OŠ (4.-6. razred) 3. tretja triada OŠ (7.-9. razred) 4. srednja šola	posameznik (1) z enim delom
Likovni natečaj	• TEHNIKA: poljubna risarska, slikarska ali grafična. • VELIKOST FORMATA: največ **50 x 70 cm** (B2). • ODDAJA DEL: likovni prispevki naj bodo brez podložnega kartona (paspartu), poslani naj bodo v ovoju, ki jih bo zavaroval.	1. Ustvarjalnost (občutek za likovno temo in fleksibilnost). 2. Likovni jezik (barvna kompozicija, izvirnost oblikovane predstavitve teme, ustreznost izbora likovnih elementov). 3. Likovni doživljaj (ustrezen vizualni znak za temo, osredotočenost na temo in likovni motiv, ekspresivnost, ustvarjalna domišljija). 4. Likovno znanje (izvedbena likovna tehnika).	1. prva triada OŠ (1.-3. razred) 2. druga triada OŠ (4.-6. razred) 3. tretja triada OŠ (7.-9. razred) 4. srednja šola 5. prilagojeni izobraževalni program	posameznik (1) z enim delom
Fotografski natečaj	• VELIKOST FOTOGRAFIJ: najmanj 13 x 18 cm. • FOTOGRAFSKA TEHNIKA: klasična črno – bela ali barvna. • STAROST FOTOGRAFIJ: ne smejo biti starejše od enega leta. • ODDAJA FOTOGRAFIJ: v ovoju, ki jih zavaruje.	1. Ustvarjalnost. 2. Oblikovnost, kompozicija. 3. Vizualni učinek. 4. Ekspresivnost, osebni pečat avtorja. 5. Sporočilnost.	1. tretja triada OŠ (7.-9. razred) 2. srednja šola	posameznik (1) z eno fotografijo
Video natečaj	• DOLŽINA FILMA: do 10 minut. • NOSILCI SLIKE: DVD, USB ključek • KATEGORIJA/ZVRST: prosto (animacija, dokumentarni film, eksperimentalni film, oglas, igrani film …)	1. Ideja in sporočilnost. 2. Izvirnost. 3. Režija. 4. Montaža. 5. Kamera, zvok in kakovost posnetka. 6. Vsebina mora biti vezana na temo natečaja.	1. tretja triada OŠ (7.-9. razred) 2. srednja šola	posameznik ali skupina (**največ trije** učenci/učenke ali dijaki/dijakinje) z enim video izdelkom

Avtorji video izdelka so odgovorni za njegovo avtorstvo. Predvsem to velja za glasbo. Če avtor videa ni sam tudi avtor glasbe, mora to natančno navesti (naslov, izvajalec, album), sicer videa ne bomo upoštevali.

Oddaja del na šolski, regijski in državni ravni natečaja

Z letošnjim letom smo uvedli nekaj sprememb. Prosimo, pozorno preberite navodila razpisa.

1. NAVODILA ŠOLAM

Potek prijave del na natečaj je sledeč:

Prijava s PRIJAVNICO

Šole se prijavijo na natečaj pri regijskih koordinatorjih do **30. novembra 2017** z obrazcem *Prijavnica za vključitev šole v izvajanje natečaja Evropa v šoli 2017-2018,* ki ga najdete med prilogami tega dokumenta in na spletni strani *http://www.zpms.si/programi-in-projekti/evropa-v-soli/*. V prijavnici se navede le okvirno, informativno število sodelujočih otrok iz posamezne triade (ali srednje šole) za posamezno vrsto natečaja, da se lahko regijski koordinator lažje pripravi na obseg dela. **Prijavnice šol, ki bodo k regijskim koordinatorjem prispele po 30. novembru 2017, ne bodo vključene v natečaj.**

Končno število sodelujočih otrok šole kasneje vpišejo v zbirni obrazec za šole. Regijski koordinator mora na koncu nacionalni koordinatorici natečaja ZPMS posredovati končne podatke, zato je pomembno **regijskim koordinatorjem posredovati točne in natančne informacije o končnem številu sodelujočih otrok, mentorjev in ustvarjenih del na posamezni šoli**. Regijski koordinatorji kopije vseh prejetih prijavnic ali elektronske verzije prijavnic posredujejo ZPMS do **15. decembra 2017**.

NOVO: Regijski koordinatorji prijavnice pošljejo na naslov **Zveza prijateljev mladine Slovenije, Dimičeva 9, 1000 Ljubljana ali na elektronski naslov: evs@zpms.si.**

Opremljanje del s SPREMNIM LISTOM

Mentor poskrbi, da ima vsako delo pripet ali prilepljen spremni list. S spremnega lista morajo biti jasno razvidni avtor ali avtorji (za video natečaj), mentor, šola, naslov dela in kontaktni podatki mentorja.

USTVARJENA DELA

Po pravilni in pravočasni prijavi na šolah poteka ustvarjalno delo učencev, ki ga vodijo mentorji. Vsaka posamezna šola dela oceni glede na podane kriterije iz razpisa natečaja in izbrana dela, skupaj z zbirnim obrazcem za šole, pošlje regijskim koordinatorjem, najkasneje do **16. februarja 2018**. Šole same poskrbijo za potrebna soglasja staršev za sodelovanje učencev v natečaju, ni pa jih potrebno prilagati.

Število del, ki jih posamezna šola lahko pošlje

Šola lahko na regijski izbor pošlje največ 5 izbranih del v posamezni starostni skupini in za posamezno vrsto natečaja. To pomeni npr. 5 likovnih del iz prve triade in 5 literarnih del iz prve triade. Za drugo triado velja enako. Iz tretje triade lahko pošlje 5 likovnih, 5 literarnih, 5 fotografskih in 5 video del, enako velja za srednje šole.

2. NAVODILA REGIJSKIM KOORDINATORJEM

Regijski koordinatorji natečaja oblikujejo ocenjevalne komisije, ki ocenijo prispela dela iz šol in naredijo izbor za državno komisijo.

Število del, ki jih regijski koordinator pošlje na državno raven

Iz vsake od treh triad lahko regijski koordinatorji pošljejo največ toliko del, kolikor bo sodelujočih osnovnih šol v posamezni triadi (npr. če bo likovna dela druge triade poslalo na regijsko raven deset osnovnih šol, bo regijska ocenjevalna komisija med prispelimi deli za to triado izbrala največ deset likovnih del za državno raven). Enako velja tudi za ostale tri kategorije natečaja.

V srednješolski starostni skupini lahko regijske komisije izberejo in pošljejo dvakrat toliko del iz posamezne kategorije natečaja (likovni, literarni, fotografski in video natečaj), kolikor je sodelujočih srednjih šol v regiji. Na primer, če v fotografskem natečaju sodeluje 13 srednjih šol, se na državno raven lahko pošlje največ 26 fotografskih del.

Regijski koordinatorji pošljejo izbrana dela s pripetimi spremnimi listi na ZPMS (Dimičeva 9, 1000 Ljubljana), najkasneje do **16. marca 2018**.

Izpolnjena ZBIRNA OBRAZCA

Posredovanim delom morata biti priložena tudi zbirna obrazca (za šole in za regijske koordinatorje), ki ju najdete med prilogami tega dokumenta, objavljena pa sta tudi na spletni strani *http://www.zpms.si/programi-in-projekti/evropa-v-soli/*.

Regijski koordinatorji bodo s strani Nacionalnega odbora natečaja najkasneje **26. aprila 2018** obveščeni o nagrajencih na nacionalni ravni. Regijski koordinatorji bodo o izboru obvestili nagrajenke in nagrajence ter njihove mentorice in mentorje.

3. DRŽAVNA RAVEN NATEČAJA

Vsa likovna, literarna, fotografska in video dela, ki so poslana državnim ocenjevalnim komisijam, morajo predhodno skozi šolski in regijski izbor.

Državne ocenjevalne komisije najkasneje do **20. aprila 2018** ocenijo vsa prispela dela in izberejo nagrajence. Člani državnih ocenjevalnih komisij bodo objavljeni na spletni strani *http://www.zpms.si/programi-in-projekti/evropa-v-soli/*.

Nacionalna podelitev priznanj nagrajencem na državni ravni bo potekala **v sredo**, **9. maja 2018,** na **dan Evrope,** v Festivalni dvorani Pionirskega doma v Ljubljani.

O nacionalni podelitvi priznanj nagrajencem na državni ravni bodo mentorji in mentorice pravočasno obveščeni s strani regijskih koordinatorjev in preko spletne strani natečaja *http://www.zpms.si/programi-in-projekti/evropa-v-soli/*. Vsi nagrajenci na državni ravni bodo prejeli diplome Nacionalnega odbora natečaja in nagrade.

Pomembni datumi:

30. november 2017 - zbiranje prijav šol na natečaj

16. februar 2018 - šole pošljejo dela na naslov regijskega koordinatorja natečaja

16. marec 2018 - regijski koordinatorji dela posredujejo nacionalni koordinatorici natečaja

20. april 2018 - državne ocenjevalne komisije izberejo nagrajence

26. april 2018 - objava rezultatov natečaja Evropa v šoli 2017/2018

9. maj 2018 - zaključna prireditev

evropa v šoli

Regijsko območje	Koordinator	Tel./Faks./E-pošta	Občine
SEVERNA PRIMORSKA, FURLANIJA – JULIJSKA KRAJINA MDPM Ajdovščina Cesta IV. Prekomorske 61 a 5270 AJDOVŠČINA	Ana Bizjak	tel.: 05 368 91 40 info@mdpm-ajdovscina.si	Bovec, Kobarid, Tolmin, Cerkno, Idrija, Kanal ob Soči, Brda, Nova Gorica, Šempeter–Vrtojba, Miren – Kostanjevica, Renče – Vogrsko, Ajdovščina, Vipava, šole s slovenskim učnim jezikom v Italiji
OBALNA REGIJA DPM Izola Gregorčičeva 21 6310 IZOLA	Barbara Motoh	mob.: 030 313 906 dpm.zvezdice@gmail.com	Koper, Izola, Piran
KRAŠKO BRKINSKA REGIJA MDPM Sežana Partizanska 18 6210 SEŽANA	Ana Pangos	tel.: 05 734 14 86 05 730 13 40 drustvo.prijateljev@siol.net	Komen, Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina
NOTRANJSKA DPM občin POSTOJNA IN PIVKA PO-PI Vilharjeva 14 6230 Postojna	Ana Širca	mob.: 041 578 131 zpms.popi@gmail.com	Vrhnika, Logatec, Postojna, Cerknica, Bloke, Pivka, Loška dolina, Ilirska Bistrica
GORENJSKA DPOM Kropa Kropa 72 4245 KROPA	Marija Purgar, Slavko Mežek	mob.: 041 716 865 (Marija Purgar) 070 554 232 (Slavko Mežek) maripurgar@gmail.com pkdslovenia@gmail.com	Kranjska gora, Jesenice, Bled, Žirovnica, Radovljica, Bohinj, Tržič, Jezersko, Preddvor, Naklo, Šenčur, Železniki, Cerklje na Gorenjskem, Kranj, Škofja Loka, Gorenja vas – Poljane, Žiri
ZASAVJE OZPM Hrastnik Log 3 1430 HRASTNIK	Lilijana Oplotnik	tel.: 03 564 23 78 telefaks: 03 564 23 73 krchrastnik@siol.net	Trbovlje, Zagorje ob Savi, Hrastnik, Litija

Regijsko območje	Koordinator	Tel./Faks./E-pošta	Občine
DOLENJSKA DPM Mojca Novo mesto Rozmanova ulica 10 8000 NOVO MESTO	Irena Plavec	tel.: 07 337 14 70 telefaks: 07 337 14 71 dpm.mojca1@siol.net	Novo mesto, Mirna peč, Šmarješke Toplice, Škocjan, Šentjernej, Žužemberk, Straža, Dolenjske Toplice, Kočevje, Kostel, Loški Potok, Ribnica, Sodražica, Ivančna Gorica, Trebnje, Šentrupert, Mokronog, Mirna
BELA KRAJINA DPM Metlika CBE 23 8330 METLIKA	Vladka Škof	tel.: 07 306 03 60 vladimira.skof@guest.arnes.si dprm.metlika@gmail.com	Črnomelj, Metlika, Semič
POSAVJE ZPM Krško Cesta krških žrtev 57 8270 KRŠKO	Uroš Brezovšek	tel.: 07 488 03 66 mob.: 051 382 095 telefaks: 07 488 03 69 zpm@zpmkk.si uros.brezovsek@zpmkk.si	Radeče, Sevnica, Krško, Brežice, Kostanjevica na Krki
SAVINJSKO – ŠALEŠKO OBMOČJE MEDOBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE VELENJE Aškerčeva cesta 21 3320 VELENJE	Kristina Kovač	tel.: 03 897 75 40 telefaks: 03 897 75 41 mzpm.velenje@vilarozle.si	Solčava, Luče, Ljubno,Gornji Grad, Nazarje, Rečica ob Savinji, Mozirje, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Velenje, Vransko, Braslovče, Polzela, Tabor, Prebold, Žalec
KOROŠKA, AVSTRIJSKA KOROŠKA DPM Koroške OŠ Prežihovega Voranca Gozdarska pot 11 2390 RAVNE NA KOROŠKEM	Simona Grabner	tel.: 02 620 52 85 simona.grabner@guest.arnes.si	Muta, Radlje ob Dravi, Dravograd,Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica, Črna na Koroškem, Slovenj Gradec, Mislinja, Vuzenica, Podvelka, Ribnica na Pohorju, slovenske dvojezične šole na avstrijskem Koroškem
CELJSKA REGIJA MDPM Celje Kidričeva 3 3000 CELJE	Dragica Poznič	tel.: 03 490 91 80 mob.: 041 710 810 telefaks: 059 22 47 13 mdpmcelje1@gmail.com	Vitanje, Dobrna, Zreče, Vojnik, Celje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju,Štore, Dobje, Laško, Podčetrtek, Bistrica ob Sotli, Kozje, Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Rogatec

Regijsko območje	Koordinator	Tel./Faks./E-pošta	Občine
ŠTAJERSKA DPM Maribor Razlagova 16 2000 MARIBOR	Majda Struc	gsm.: 051 630 388 maribor.dpm@gmail.com	Kungota, Šentilj, Pesnica, Maribor, Selnica ob Dravi, Lovrenc na Pohorju, Ruše, Oplotnica, Slovenska Bistrica, Hoče-Slivnica, Duplek, Rače-Fram, Starše, Miklavž na Dravskem polju
POMURJE, PORABJE DPM Murska Sobota Trg zmage 4 9000 MURSKA SOBOTA	Cvetka Temlin	mob.: 031 329 730 cvetka.temlin@siol.net	Kuzma, Šalovci, Grad, Rogaševci, Cankova, Hodoš, Gornji Petrovci, Puconci, Moravske toplice, Murska Sobota, Kobilje, Dobrovnik, Beltinci, Turnišče, Lendava, Odranci, Velika Polana, Črenšovci, Sveti Jurij, Veržej, Križevci, Razkrižje, Ljutomer, Gornja Radgona, Tišina, Radenci, dvojezične osnovne šole na območju Porabja
SPODNJE PODRAVJE Center interesnih dejavnosti Ptuj Osojnikova cesta 9 2250 PTUJ	Jurij Šarman	tel.: 02 780 55 40 telefaks: 02 779 21 81 cid@cid.si	Mestna občina Ptuj, Benedikt, Cerkvenjak, Cirkulane, Destrnik, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Lenart, Majšperk, Markovci, Ormož, Podlehnik, Središče ob Dravi, Sv. Andraž v Slovenskih goricah, Sv. Ana, Sv. Tomaž, Trnovska vas, Videm pri Ptuju, Zavrč, Žetale
LJUBLJANA Z OKOLICO MZPM Ljubljana Linhartova 13 1000 LJUBLJANA	Tanja Povšič	tel.: 01 434 03 24 tanja.povsic@mzpm-ljubljana.si	Kamnik, Komenda, Vodice, Mengeš, Lukovica, Moravče, Trzin, Domžale, Medvode, Ljubljana, Dol pri Ljubljani, Dobrova-Polhov Gradec, Horjul, Škofljica, Brezovica, Ig, Borovnica, Grosuplje, Velike Lašče

Informacije o natečaju lahko dobite:

- Na spletni strani natečaja: *http://www.zpms.si/programi-in-projekti/evropa-v-soli/*
- Na Facebook strani natečaja: *https://www.facebook.com/evropavsoli/*
- Na naslovu koordinatorice natečaja:
  Zveza prijateljev mladine Slovenije, Dimičeva 9, 1000 Ljubljana, oseba za stike:
  Neja Marković, tel.: 01 239 67 21, 031 612 151, e- pošta: neja.markovic@zpms.si
- Na naslovih regijskih koordinatorjev

evropa v šoli

Dediščina okoli nas: Kjer preteklost sreča prihodnost

PRIJAVNICA

za vključitev šole v izvajanje natečaja Evropa v šoli 2017-2018

Šole prijavnico pošljete na naslov regijskih koordinatorjev najkasneje do **30.novembra 2017**

_____
ime šole

_____
naslov šole

_____ _____
tel.: faks:

_____ _____
e-pošta koordinatorja mentorjev na šoli: e-pošta šole:

1. Seznanjeni smo z razpisom EVROPA V ŠOLI 2017-2018 z naslovom **»Dediščina okoli nas: Kjer preteklost sreča prihodnost «.**
2. Učence naše šole smo povabili k sodelovanju in ustvarjanju na natečajih:
   (ustrezno obkroži)

   literarni likovni fotografski video

3. Število otrok na šoli _____
4. Interes za sodelovanje je izrazilo:
   Prva triada OŠ (1.-3. razred)

   za literarni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

   za likovni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

   Druga triada OŠ (4.-6. razred)

   za literarni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

   za likovni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

Tretja triada OŠ (7.-9. razred)

za literarni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za likovni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za fotografski natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za video natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

Srednja šola

za literarni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za likovni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za fotografski natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za video natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

5. Predvideno skupno število pedagoških ur za izvedbo mentorskega dela _____ .

6. Na šoli bomo v okviru projekta EVROPA V ŠOLI 2017-2018 organizirali tudi naslednje aktivnosti (neobvezno dopolnite):

_____

_____

_____

7. V okviru projekta EVROPA V ŠOLI 2017-2018 bodo naši mentorji sodelovali na zaključni državni zaključni prireditvi, ki bo potekala **9. maja 2018** v Festivalni dvorani Pionirskega doma v Ljubljani.

8. Pripombe in predlogi šole:

_____

_____

Žig

podpis ravnateljice / ravnatelja

_____

evropa v šoli

natečaj 2017 - 2018

Dediščina okoli nas: Kjer preteklost sreča prihodnost

SPREMNI LIST
k ustvarjalnemu delu

(ustrezno označite)

☐ **literarni natečaj** ☐ **likovni natečaj** ☐ **fotografski natečaj** ☐ **video natečaj**

Ime in priimek: _____
(avtorice/avtorja – s tiskani črkami)

Naslov dela: _____

Leto rojstva in spol: _____ ☐ M ☐ Ž

Razred in šola: _____

Naslov šole: _____

Starostna skupina:
(obkrožite)

1. prva triada; 2. druga triada; 3. tretja triada; 4. srednja šola.

Ali avtor/avtorica na natečaju sodeluje prvič?
(obkrožite)

DA NE

Mentor/mentorica: _____

E-pošta mentorja/mentorice: _____

Telefon mentorja/mentorice: _____

Kraj in datum: _____

Spremni list priložite vsakemu delu.

ZBIRNI OBRAZEC ZA ŠOLE

Posamezna šola tabelo izpolni in jo pošlje naprej regijskemu koordinatorju skupaj z ustvarjenimi deli.
ŠOLSKI NIVO vključuje VSA dela, ki so bila ustvarjena na posamezni šoli za namen tečaja, zato ta del izpolni šola sama.
REGIJSKI NIVO vključuje dela, ki jih šola izbere in pošlje naprej regijskemu koordinatorju.
Ker šola naredi izbor, tudi tukaj vsa polja vpiše šola sama.

REGIJA: _____

ŠOLA: _____

NATEČAJ	**ŠOLSKI NIVO**		
	število sodelujočih učencev na šolskem nivoju (izpolni OŠ/SŠ)	število sodelujočih mentorjev na šolskem nivoju (izpolni OŠ/SŠ)	število vseh ustvarjenih del na šoli (izpolni OŠ/SŠ)
LITERARNI			
LIKOVNI			
FOTOGRAFSKI			
VIDEO			
SKUPAJ			

NATEČAJ	**REGIJSKI NIVO**		
	število učencev, ki jih je šola uvrstila na regijski nivo (izpolni OŠ/SŠ)	število mentorjev, ki jih je šola uvrstila na regijski nivo (izpolni OŠ/SŠ)	število poslanih del na regijski nivo (izpolni OŠ/SŠ)
LITERARNI			
LIKOVNI			
FOTOGRAFSKI			
VIDEO			
SKUPAJ			

ZBIRNI OBRAZEC ZA REGIJSKE KOORDINATORJE

NACIONALNI NIVO vključuje dela, ki jih izbere regijski koordinator in jih pošlje naprej nacionalni koordinatorici natečaja ZPMS, zato ta polja lahko izpolni izključno le regijski koordinator.

REGIJA: _____

Število sodelujočih šol na regijskem nivoju (število vseh šol, ki so dela poslala na regijski nivo): _____

Število sodelujočih šol na državnem nivoju (število vseh šol, ki jih je regijski koordinator posredoval nacionalni koordinatorici natečaja ZPMS): _____

NATEČAJ	DRŽAVNI NIVO		
	število učencev, ki jih je regijski koordinator uvrstil na državni nivo (izpolni RK)	število mentorjev, ki jih je regijski koordinator uvrstil na državni nivo (izpolni RK)	število vseh poslanih del na državni nivo (izpolni RK)
LITERARNI			
LIKOVNI			
FOTOGRAFSKI			
VIDEO			
SKUPAJ			

evropa v šoli

natečaj 2016/2017

Svet, v katerem želim živeti

Pregled nagrajenk in nagrajencev 18. natečaja Evropa v šoli z naslovom »SVET, V KATEREM ŽELIM ŽIVETI«

Natečaj Evropa v šoli 2016/2017

Temo natečaja vsako leto izbere Nacionalni odbor natečaja Evropa v šoli. Ta je v preteklem letu sledil večkrat izraženi želji otrok in mladih, da bi imeli večjo in aktivnejšo vlogo pri načrtovanju svoje prihodnosti, prihodnosti lokalnega okolja, Evrope in nenazadnje prihodnosti celega sveta. Tej pomembni temi so posvetili več dogodkov. Tudi v Tednu otroka®, oktobra 2016, so razmišljali, v kakšnem svetu želijo živeti. Ob tej priložnosti jim je Desa Muck na koncu svoje poslanice položila na srce: »*Vidiš, svetova sta dva. Ti moraš izbrati v katerem od obeh boš živel. In živel boš v tistem, ki ga boš ustvaril. Toda ne moreš ga ustvariti sam. Nikoli sam. Vedno skupaj. Samo skupaj. Skupaj.*«

Na tem mestu vidimo tudi vzporednico s prizadevanji za uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja in aktivni udeležbi vsakega izmed nas. Nacionalni odbor natečaja, ki deluje pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije (ZPMS), je tako 18. natečaj Evropa v šoli za šolsko leto 2016/2017 naslovil ***Svet, v katerem želim živeti***. Del tega sveta soustvarjamo tudi z aktivnostmi na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja, na katerega so otroci in mladi ustvarjali prejšnja leta.

Na šolski ravni je v štirih kategorijah natečaja Evropa v šoli 2016/2017 sodelovalo:
- 91 šol,
- 5.449 učencev,
- 912 mentorjev,
- otroci so ustvarili 5.300 del.

Nagrajenci natečaja Evropa v šoli 2016/2017

V nadaljevanju so predstavljena dela in dobitniki nagrad likovnega, literarnega, fotografskega in video natečaja pod skupnim imenom »Svet, v katerem želim živeti«.

Najboljša dela po izboru nacionalne ocenjevalne komisije so bila nagrajena na državni zaključni prireditvi, 11. maja 2017, v Festivalni dvorani Pionirskega doma v Ljubljani.

Dela so ocenjevale državne komisije v naslednji sestavi:

Likovni natečaj

1. **doc. Kiki Klimt,** *magistrica umetnosti*
2. **Ida Cimerman,** *profesorica likovne umetnosti*
3. **Alenka Trotovšek,** *profesorica likovne umetnosti*

Literarni natečaj

1. **Lilijana Ozim,** *novinarka in knjižničarka*
2. **Ida Mlakar,** *pisateljica in pravljičarka*
3. **Jagoda Vobič,** *profesorica in knjižničarka*

Fotografski in video natečaj

1. **Miha Golob**, *učitelj tehnologije in praktičnega pouka*
2. **Boštjan Miha Jambrek**, *učitelj snemanja in montaže*
3. **Justina Gračner Botonjič**, *učiteljica snemanja in montaže*
4. **Špela Udovič**, *učiteljica grafičnega oblikovanja*

evropa v šoli

Literarni natečaj

1. mesto:

AMBER IVANA ERENDA

Naslov dela: **Vse je eno**
Razred in šola: 3. razred, OŠ Center, Novo mesto
Mentor/-ica: Urška Žižek

VSE JE ENO

Travnik cvetoč neskončno prostran.
VSE JE ENO.
Ribnik v miru počiva.
VSE JE ENO.
Gozd raja od veselja.
VSE JE ENO.
Na nebu se veter z oblaki igra.
VSE JE ENO.

Podam ti roko in te peljem tja,
kjer vsak otrok mamo ima,
kjer človek zna jezik srca in
kjer je ljubezen doma.
VSE JE ENO.
Misli so lepe, nasmeh je iskren.
JUTRI BO LEPŠI DAN.

2. mesto:

ŽIVA BASTJANČIČ
Naslov dela: **Brinina čudovita dežela**
Razred in šola: 3. razred, OŠ Sečovlje
Mentor/-ica: Roberta Jug

BRININA ČUDOVITA DEŽELA

Nekega dne se je v deželi Krupturjinikliji, prebudila deklica z imenom Brina. Pogledala je skozi okno in žalostna odšla v kuhinjo. To pa zato, ker je že spet videla, v kakšnem žalostnem svetu živimo.

»Zakaj si tako žalostna?« je Brino vprašala mama. A Brina je kar molčala in še naprej srepo gledala skozi okno. Želela si je, da bi na okensko polico priletela sinička. Brina v svojem življenju še ni videla nobene. Svet je bil siv in mračen. Zunaj ni bilo čisto nobene rastline ali živali. Samo sivi pesek in blatne ceste.

Saj ni čudno. Brina je živela v mestu polnem tovarn, onesnaženega zraka, nafte, vozil in elektronskih naprav. Povsod je bil samo butast beton.

Brina si je zvečer zaželela narave, dreves, travnikov, rožic, sonca, razigranih otrok in zrak poln petja ptic in cvrčanja žuželk.

Brina je še vedno potrta odšla v svojo sobo. Naenkrat je na okenski polici zagledala majhno lučko. Odšla je bliže in strmela vanjo. »Kaj je to? Kdo si? », je vprašala Brina.

Lučka je z mirnim glasom rekla: » Jaz sem Slukturi, vila zemlje in narave. Prišla sem, da ti izpolnim željo.«

Brina ji ni uspela odgovoriti, kajti zaslepila jo je močna svetloba in nato je pod sabo začutila nekaj mehkega. Odprla je oči in zagledala zeleno travo. Čisto pravo, živo travo.

» Ne morem verjeti«, je zaplesala Brina. Vrgla se je na travo in za nekaj trenutkov obležala na njej. »Oblaki«, je zavriskala, »rože, drevesa, jagode«!

Sprehodila se je po travniku in duhala rože. Stekla je do drevesa in pobrala z njega sočno jabolko. Šla je naprej in utrgala mamljivo, rdečo jagodo. Najslajšo kar jih je kdaj okusila. Še malo naprej je zagledala bistri potoček. Sklonila se je in popila požirek vode. Bila je najslajša voda.

Takrat je spet zagledala lučko Slukturi. Vila ji je v roko položila semena. »To so semena hrasta. Hrast je najbolj mogočno drevo v Pulturskiki« je dahnila vila.

» V čem, kje, kako?« se je čudila Brina.

»Pulturskiki je dežela narave in cvetja in sonca in oblakov«, je rekla vila. Posadi to seme na mestnem trgu. Zalivaj ga in ga neguj, da bo iz njega zraslo drevo. Mogočen hrast. Mora pa biti na mestnem trgu,

da ga vsi vidijo. Da začnejo spet verjeti v dobro. V naravo. V svetlobo in sonce.« je še dodala vila in izginila.

Brina je še nekaj časa začudeno stala in gledala okrog sebe. Ni vedela ali je bilo vse res, ali se ji je samo sanjalo. Nato je poleg sebe, na postelji zagledala semena hrasta.

Vedela je kaj mora storiti…

Skočila je iz postelje in se hitro odpravila na mestni trg. S seboj je vzela lopato in semena. Z lopato je začela kopati luknjo. A trdega betona še poškodovala ni. Šla je do sosednjega gradbišča, kjer je delal njen očka. Prosila ga je, naj ji pomaga. Očka se je s kopačem podal proti trgu. Začela sta kopati po trdem betonu. Končno sta prišla do zemlje.

Brina je skrbno položila seme v luknjico, zakopala in ga zalila. V tistem trenutku se je zgodil čudež. Seme je v trenutku vzklilo iz zemlje in drevesce je pred očmi zraslo v drevo.
Meščani se hiteli na mestni trg, da bi videli kaj se dogaja. Osupli so strmeli v košček povrnjene narave. V magično drevo, ki je svojo krošnjo razbohotilo na široko in s svojo zeleno barvo nemo kričalo iz sivine.

Pod njim so se ljudje začeli družiti in kmalu ugotovili, da tam lažje dihajo. Drevo je proizvajalo kisik, ki ga je sicer v okolju primanjkovalo. Vsi so se v senci magičnega drevesa počutili bolje. Veseli so bili, da se je košček narave povrnil v njihovo mesto. Ko je drevo zacvetelo in odvrglo semena, so vsak svojega skrbno pospravili.

Odločili so se da mestu povrnejo zrak, ki ga bo moč dihati, z zrakom rastline, ki jim bodo dajale tudi hrano in živali. Tako bodo lahko vsi skupaj ponovno zaživeli v sožitju.

Brini se je povrnil nasmešek na obraz. Gledala je skozi okno in občudovala drevesa. Vsak dan je zraslo novo. Vsak dan je bilo v zraku več kisika. Ljudje so spet začeli negovati naravo, saj so tudi sami del nje.

Brina je ležala v svoji postelji in ni mogla zaspati. Gledala je v zvezde. Naenkrat je na okno spet priletela drobna lučka. Bila je Slukturi. Z vilinskim prahom je potresla Brinino posteljo in Brina se je v trenutku spet znašla v sanjski deželi.

3. mesto:

TIM BAHOR

Naslov dela: **Svet, v katerem rad živim**
Razred in šola: 3. razred, OŠ Mirana Jarca Črnomelj
Mentor/-ica: Nevenka Jankovič

SVET, V KATEREM RAD ŽIVIM

Rad živim v mirnem svetu,
v svetu, ki je lep!
V tem svetu je čudovita narava
in veliko veselih, prijaznih ljudi.

V tem svetu imam dom,
starše, brata in prijatelje.
Tu sem zares srečen
in upam, da bo še naprej tako.

V tem svetu stoji majhno mesto,
v katerem vsak dan sije sonce.
To je moje mesto,
v njem rad živim.

Stoji sredi zelenih gozdov
in prelepih vinogradov.
Tu je dovolj pitne vode in hrane,
ki jo pridelamo na poljih in njivah.

Vem, da obstaja tudi drugačen svet,
svet brez sonca in prijaznih ljudi,
svet, kjer se odvijajo vojne,
a upam, da takšnega sveta
kmalu več ne bo
in bomo vsi živeli v enem svetu,
kjer nam skupaj bo lepo.

1. mesto:

FILIP PETERŽINEK
Naslov dela: **Prijateljstvo**
Razred in šola: 4. razred, OŠ Mirana Jarca Črnomelj
Mentor/-ica: Martina Vogrinec

PRIJATELJSTVO

Pred davnimi, davnimi časi se je v vasi z imenom Zlato govorilo o zakladu, starem več tisoč let. Po tem je ta vas tudi dobila ime. Znana pa je bila tudi po tem, da je bil tam edini prijatelj odraslemu človeku denar. Še bogovi so jih nehali varovati.

V tisto vas je prihajalo veliko slavnih arheologov, vendar zaklada niso našli. Pa so se odločili trije otroci, da zaklad najdejo, pa če bo to zadnja stvar, ki jo naredijo. To so bili Luka, Lan in Rok. Vsi trije so se napotili proti vzhodu, kot je kazal stari zemljevid. Med potjo so postali lačni, saj že od jutra niso nič pojedli. Ob potoku so opazili gozdne jagode. Takrat pa je potok začel žareti z zlato barvo. Jupi! Našli so zaklad, le še v vodo je treba ponj. Že so stopili noter, ko je prednje stopil zmaj, ki je varoval ta zaklad. »Kaj mi daste v zameno«, jih je vprašal. Luka mu je odgovoril: »Ves moj denar.« »Ne sprejmem,« je rekel zmaj. Enako se je zgodilo Luku, ki mu je ponudil vse svoje igrače. Ko pa mu je Rok rekel, da mu nudi svoje prijateljstvo, je zmaj z veseljem dal zaklad njemu. Preden mu ga je izročil, mu je še rekel, da naj da vsak vaščan v ta zaklad ves svoj denar in dobil ga bo še več. In nato je odletel. Tako so pohlepni vaščani tudi storili.

Naslednji dan pa denarja ni bilo. V zakladu je bil le listek, na katerem je pisalo: šele, ko bo posekano zadnje drevo, ujeta zadnja riba in onesnažena zadnja reka, boste videli, da se denarja ne da jesti. Zato bodite rajši prijatelji s sočlovekom kot z denarjem. Tam tega niso razumeli niti prijatelji in še danes marsikdo ne razume, da je pravi zaklad le pravo prijateljstvo.

2. mesto:

LAN GRČAR

Naslov dela: **Jaz nočem, jaz hočem**
Razred in šola: 5. razred, OŠ Braslovče
Mentor/-ica: Irena Sorčan

JAZ NOČEM, JAZ HOČEM

Jaz nočem živeti, kjer se črn dim vali.
Jaz hočem živeti, kjer rumeno sonce žari.

Jaz nočem živeti, kjer sivo morje valovi.
Jaz hočem živeti, kjer zelena reka žubori.

Jaz nočem živeti, kjer so brezsrčni ljudje.
Jaz hočem živeti, kjer so dobri ljudje.

Jaz nočem živeti, kjer divja vojna.
Jaz hočem živeti, kjer je mir, božanski mir.

Ti in jaz, vidva in midva, vi in mi lahko naredimo tak svet!

3. mesto:

MOJCA MIKLIČ

Naslov dela: **Moj svet**
Razred in šola: 6. razred, OŠ Antona Aškerca Velenje
Mentor/-ica: Martina Hribernik

MOJ SVET

V mojem svetu ni vojn okrutnih
in malo stvari je zaupnih.
Tudi politika nič ne laže
in nihče s prstom ne kaže.

Moj svet je čist kakor kapljica vode,
za katero ni skrivne kode,
do katere se moraš dokopati,
če v grobu nočeš pristati.

V mojem svetu se nikoli ne izgubiš,
če pa že, tako prijatelje dobiš,
saj ti pomaga vsak, ki ga prosiš za pomoč,
ker vedo, da je prijaznost supermoč.

V mojem svetu ni potepuških psov,
ki bi podlegli puškam, ker bi šel nekdo na lov
in če bi nekdo na cesti našel ranjeno žival,
bi ji pomagal in ne bi zamižal.

V mojem svetu ni lačnih in revnih otrok,
ki bi padli v začarani krog.
Vsi imajo enako denarja
in vsi se srečni zbudijo, ko pride jutranja zarja.

V mojem svetu nobena čebela ne pogine,
ker bi kmet škropil rastline.
Na mojih obalah galebi ne bijejo boja s črnim katranom
in vsa polja so poraščena z lanom.

V mojem svetu je veliko držav,
a nobena ne dela težav.
Vsi se vozijo na »štrom«,
več pa izveste na moj-svet.com.

1. mesto:

ROK TADEJ BRUNŠEK

Naslov dela: **Svet, v katerem živim ... Sonet 1 / Svet, v katerem želim živeti ... Sonet 2**
Razred in šola: 8. razred, OŠ Antona Aškerca Velenje
Mentor/-ica: Nevenka Hvalec

SVET, V KATEREM ŽIVIM ...
Sonet 1

Predolgo človek svet že uničuje,
ko ves pohlepen níkdar ne ugleda,
da naš planet kot zver požira beda
in čas, kot ga poznamo, se končuje.

Naenkrat vse postalo nam je tuje
in mnogim mislim vlada čista zmeda,
ob tem pa marsikdo se ne zaveda,
da otrok tih na samem tam vzdihuje.

Ko prosi le za droben košček kruha,
mu bridka solza moči mehko lice,
ker vseh ljudi so zanj ušesa gluha.

Na dom njegov preže železne ptice,
njegova usta vedno bolj so suha,
pogled mu seže le do ostre žice.

SVET, V KATEREM ŽELIM ŽIVETI...
Sonet 2

Na svetu, polnem blišča, zmede, hrupa,
pozabi človek radosti življenja,
se izgubi, ker je preveč trpljenja,
rešitev vidi v steklenički strupa.

A k sreči čisto vsak še ne obupa,
ne vidi v krutem svetu le trpljenja
ter ljubi zvok potokov žuborenja.
In res se vselej najde kdo, ki upa.

Ki trmasto bori se s to sivino,
katere slutnja neprestano rjove
in nam povzroča tiho bolečino.

Ki ostrih žic gradi ne, le mostove,
ko širi vsem ljudem sveta toplino,
ki sam ustvarja svoje si svetove.

2. mesto:

ALJA MOŽINA

Naslov dela: **Če želiš lažje razumeti prihodnost, moraš poznati preteklost**
Razred in šola: 9. razred, OŠ Sava Kladnika Sevnica
Mentor/-ica: Jelka Slukan

»ČE ŽELIŠ LAŽJE RAZUMETI PRIHODNOST, MORAŠ POZNATI PRETEKLOST«

Duša, kakršne si ne bi sam pogan drznil ugledati, je sedela na udobnih travnatih tleh. Kakor jo legenda opisuje, je zibelka življenja ona sama. Krasotica, ki ji nobena ženska ni tisti čas segala do kolen, kaj šele sedaj. Sklanjala se je nad bistro vodo jezera. V njej je opazovala odsev ljudi v njeni nekdanji deželi. Nikoli ni stopila res na tla tega koščka zemlje, a želela si je. Njena želja je bila tako nekoč kot danes neznosna. Kar je lahko storila, je spremljati svoje ljudi iz varne razdalje. Čeprav Karantanija ne obstaja že malo več kot 11 stoletij, vseeno ljubi samooklicane Slovence, kot je pogane tiste dni.

Živa, boginja življenja, je z roko segla v hladno, bistro vodo in zavzdihnila. Kakor poprej zapisano je bila lepotica. Njeni dolgi svetlo zlati, kodravi lasje so ji segali do pasu in so prekrivali njene gole prsi ter ramena. Njene ljubeznive sivkaste oči so zrle v odsev v vodi. Ogrnjena je bila z lahkim belim plaščem. Z levo roko se je poigravala s zlatim klasjem ter ga vrtela sem in tja. Na glavi je imela tako rečeno okras, ki je spominjal na sončne žarke. Njena bleda koža je bila skoraj tako bleda kot polt albina.

»Ah, ljudje božji,« je s svojim žametnim sopranskim glasom zašepetala. »Ne zavedate se poganske krvi v sebi. Moji otroci,« je zavzdihnila in roko potegnila iz vode. Ponesla si jo je k obrazu in se zazrla v vodne kapljice, ki so počasi polzele po njeni mehki koži.

»Si se nagledala, Živa?« se je zaslišal mogočen glas. Živa se je sunkovito obrnila in ugledala dobrega prijatelja Vodnarja. Naslanjal se je na najbližje drevo in že lep čas opazoval Živo, kako zasanjano zre v njegovo vodo in spremlja ljudi v Sloveniji. Natančneje v prestolnici države. Zanimivo mu je bilo opazovati njen obraz, ki je vsako sekundo spreminjal izraze. Pristopil je do nje ter pokleknil. Ošinil je odsev, se nasmehnil in tlesknil z rokami, da se je voda v jezeru razburkala in odsev je izginil. Živa je hrepeneče zavzdihnila in se z desno roko pogladila po levi nadlahti, preden se je ponovno zazrla v prijatelja.

Vodnar, bog vodovij. Njegovega videza si pogani niso nikoli predstavljali. Njegovo telo je bilo narejeno iz prave vode. Imel je dolge bele lase, ki si jih je pogosto spletel v kito. V lase je imel vpleteno nežno modrikasto školjko. Njegove modrikaste oči, ki so imele ob zenici tekoči turkiz, so vsakogar dobro prebrale. Njegova plečata prsa so bila potiskana s simboli vode. Bil je ponosen bog, ki je povedal vse, kar mu je ležalo na duši. Živa ga je vedno spoštovala, saj ni nikoli pokazal svoje šibke točke. Ne njej ne nikomur drugemu.

»Koliko časa si že tu?« ga je radovedno vprašala.

»Toliko časa, kolikor si ti sama,« je razložil.

»Toliko? Kje si se pa skrival? Sploh te nisem opazila.« Vodnar se je tako zakrohotal, da so se tla kar rahlo zatresla. Živa se je ob tem zdrznila, saj ni pričakovala njegovega krohota.

»Bila si zatopljena popolnoma v svoje misli,« je v smehu razložil.

»Vodnar, če misliš s svojim krohotom sprožiti plaz, se sprva posvetuj še s kom drugim,« se je zaslišal pritajen glas. Poleg njiju se je kar iznenada pojavila mlada Zemlja. Oba sta trznila, eden bolj kot drugi. Živa je trznila samo toliko, da ji je srce pričelo pospešeno biti, medtem ko je Vodnarja preveč zaneslo in je telebnil v vodo. Slišal se je glasen pljusk, kasneje pa Zemljin zvonki smeh, katerega se je nalezla prav tako Živa trenutek za tem, ko si je opomogla od šoka.

Vodnar je sedel na zadnji plati, z rokami oprtimi za seboj, in pomenljivo gledal majhno prijateljico, ki ga je presenetila do te mere. »Če si želela prestrašiti koga, da si zmoči hlače, ti je pravkar uspelo,« je nejevoljno zamomljal in se skobacal na noge. Zemlja se je sladko nasmehnila in mu nagajivo pomežiknila. Poznano je bilo, da sta se Zemlja in Vodnar rada pričkala.

»Živa, iskala sem te! Svetovid je rekel, da potrebuje tvojo pomoč! Našo pomoč!« je rekla vsa navdušena, jo prijela s svojimi drobnimi ročicami in se zahihitala.

Zemlja, mati boginja, je bila vse prej kot pričakovano. Čeprav si pogani niso drznili predstavljati svoje boginje matere, bi bili zagotovo zbegani, če bi ugledali našo Zemljo. Bila je tako velika kot desetletni otrok. Spominjala je na pravega človeškega otroka. Imela je svetlo polt, a temnejšo od Žive. Njeni ravni rjavi lasje, ki so ji segali do ramen, so imeli vpletene cvetove, kar jo je le še pomladilo. Nosila je nežno zelen pulover in iste barve dolgo krilo. Njene zelenkasto sive oči so v človeku iskale srečo. Njen nasmešek jih je začaral in sprožil neverjetno radost. Na desni roki ji je kot vedno počivala sivkasta kača, ki je vsake toliko pomolila svoj jeziček in ga nato pospravila nazaj v svoja usta. Bila je njena ljubljenka in ni imela srca, da bi svoji lastnici naredila kaj žalega.

Živa jo je debelo pogledala.

»Svetovid?« je ponovila omenjeno ime prijatelja.

»Da, da!« je navdušeno zaklicala Zemlja in jo že pričela vleči proti smeri, od koder je prispela. Živa ni mogla drugega, kot ji slediti. Za njima se je počasi vlekel tudi ves premočen Vodnar in godrnjal v tri pisane marjetice. V slabo voljo ga vedno spravlja samo Zemlja, kar je dokaj pogosto.

Svetovid, bog vidnega sveta, je resna oseba. Njegovo telo je v celoti ustvarjeno iz kamna, kar je dokaj nenavadno. Ima štiri glave, vsaka gleda v svojo smer neba. A govori samo z glavo, ki je obrnjena v južno smer, nikoli s katero drugo. Je suhljate postave, njegove roke pa so popolnoma potiskane z raznimi simboli, ki niso znani nikomur. Na pasu ima pripasan njegov vseznani meč, ki je vedno varno spravljen v nožnici. Njegove črne oči so videle vse, njegova ušesa pa so vse slišala. Pozna preteklost in vidi prihodnost. Pozna vsako resnico sveta. Nekateri pogani so verjeli, da je bil nepremagljiv. Bil je zelo zadržan, malo je govoril, samo ko je bilo nujno.

Vsi trije bogovi so se znašli v velikanski knjižnici, ki si jo je lastil prav Svetovid. Slednji je stal poleg knjižnih polic in zlagal knjige po abecednem vrstnem redu avtorjev. Popolnoma skoncentriran na zlaganje ni opazil, da so prišli njegovi trije prijatelji na njegov poziv, kljub temu da je njegova vzhodna glava zrla točno v njih.

Zemlja je spustila Živino roko in s hitrimi koraki pohitela k njemu in ga pocukala za njegovo roko. S svojo južno glavo se je obrnil k njej in jo nekaj časa proučeval, preden je dojel, kdo stoji poleg njega. Zemlja se je radostno nasmehnila.

»Pripeljala sem Živo in Vodnarja! Triglav je na poti, pride malo kasneje!« je vestno poročala in igrivo salutirala. Svetovid je pokimal z vsemi glavami in položil zadnjo knjigo na svoje mesto, preden se je s svojim telesom obrnil proti prijateljem in jim namignil, naj mu sledijo za mizo v kotu. Živa in Vodnar sta mu počasi sledila in se udobno namestila na usnjenem stolu. Zemlja se je usedla poleg Svetovida. Njene noge so bingljale s stola. S prsti na roki je nežno nekaj potapkala po mizi, preden se je dokončno umirila in se resno zazrla v Svetovida.

»Oprostite, da zamujam!« se je nizek doneč glas zaslišal skupaj s treskom vrat. Vsi štirje so se zazrli proti vratom in ugledali Triglava, kako je prispel ves zadihan. Zemlja je navdušeno zaploskala.

»Vsi smo!« je naznanila in pomahala Triglavu, češ pridi in se nam pridruži.

Triglav, bog vesolja, je bil božanski fenomen. V resnici ni bil en sam bog v enem telesu. Predstavljal je trojno božanstvo v enem telesu, kar je vidno zaradi njegovih treh glav. Triglava nismo nikoli opredeljevali kot trojno božanstvo, temveč kot samo eno osebo. Na vseh treh glavah je imel črne razmršene lase, ki so mu segali do ramen. Nosil je lahek črn plašč. Izpod plašča so bile vidne njegove mogočne prsi. Na levi rami je počival črn orel, ki ga je vedno spremljal in ga obveščal o vsem. Njegove črne oči so z lahkoto prebrale vsako dušo.

Usedel se je na čelo mize in sklenil roke na njej. Njegov dragocen orel se je prestavil z njegove rame na naslonjalo stola in jih pozorno opazoval s svojimi dobrimi očmi. Sivkasta Zemljina kača je zasikala v njegovo smer in se nelagodno prestavila više po Zemljini roki.

»Torej, moj dobri prijatelj, čemu nas potrebuješ?« ga je z zanimanjem vprašal Triglav in položil svojo veliko dlan na Svetovidovo ramo. Slednji je pomignil z rameni, da se je otresel Triglavove roke in zavzdihnil.

»Stvar je sledeča. Živa je že pred nekaj časa izrazila željo, da ji povem prihodnost za njene Slovence,« je začel Svetovid s svojim hripavim glasom. Živa je obmirovala, niti dihati si ni drznila. Zemlja se je presenečeno zazrla v Živo in opazovala njen resen izraz, nato pa pogled preusmerila na Vodnarja, ki se je igral s svojo kito. Zavila je z očmi in poslušala dalje. »Ker vsi vemo, da če želimo razumeti prihodnost, moramo poznati preteklost, sem naredil malo raziskav,« je razložil Svetovid.

»Je kaj narobe?« sta v en glas zamomljala Živa in Triglav ter se spogledala. Svetovid je nežno odkimal z vsemi štirimi glavami. Živa si je za trenutek pošteno oddahnila.

»Nič, kar bi bilo groznega,« je počasi začel. »A Slovenija nima zapisane prihodnosti,« je nato rekel. Živa ga je pogledala s tako debelim pogledom, da bi ji lahko oči padle iz jamic. Vodnarju se je zaletela lastna slina. Triglav je zbegano gledal zdaj Svetovida, nato Živo. Zemlja pa si je pahljala pred obrazom od šoka.

»K-kako nima zapisane prihodnosti?« ga je Živa z odrevenelim glasom vprašala in dlani stisnila v trdne pesti. »Ne vidim njene prihodnosti. Vsaj za petindvajset let,« je zavzdihnil Svetovid.

»Mislim sem, da je sestanek pomemben. Nisem si mislil, da bo govora o teh 'Slevencih' ali karkoli so že,« je rahlo jezno odvrnil Triglav. Živa ga je vsa prizadeta pogledala, kako žali njene otroke. Stol, na katerem je sedela, je odrinila od mize, vstala in roke uprla na mizo. S svojimi sivkastimi očmi se je zazrla naravnost v sredinsko Triglavovo glavo.

»Kot prvič, so ti ljudje Slovenci. Kot drugič, so pomembni za nas. A veš, kam so šli naši ljubi pogani? Del njih se pretaka v krvi vsakega Slovenca. Ne moreš trditi, da ne bi smeli biti predmet našega pogovora. Čeprav ne vedo za nas, mi moramo za njih in jim pomagati!« se je razburila Živa. Triglav jo je presenečeno gledal. Svetovid je počasi prikimal.

»Da, enako pomembni so kot naši ljubi pogani,« je zamomljal. Živa se je usedla nazaj na svoj stol in normalno zadihala, saj je zadrževala dih, medtem ko je čakala na reakcijo njenega izbruha. Triglav je zmajal z glavo, a naposled se je le strinjal, da so Slovenci res pomembni.

Tako se je pričela vroča debata med petimi bogovi, ki so poslušali pripovedi Žive in dejstva, ki jih je naštel Svetovid. Zemlja je bila popolnoma fascinirana nad temi ljudmi in je vsekakor hotela več izvedeti o njih, medtem ko se je Vodnar še vedno poigraval s svojimi lasmi.

»Živa, kako vidiš Slovenijo čez teh 25 let?« je kar naenkrat vprašal Triglav našo krasotico. Živa ga je presenečeno pogledala, saj ni imela pojma, da se bo njen prijatelj tako zanimal za njen ljubljeni košček zemlje. Pošteno je pomislila. Z desno roko si je nevede popravila pramen las za uho in se nato popraskala po licu.

»Mislim, da ima Slovenija dober potencial za rast gospodarstva. Namreč čedalje bolj spodbujajo mlade, da si zamislijo kakšno novo stvar, ki bi bila lahko uspešna na trgu in predvsem koristna za ljudi. Zanimivo je dejstvo, da se mladi ne zavedajo, da se v resnici ne učijo samo zase – kar večinoma drži - temveč tudi za to državo, saj bodo s svojim znanjem pripomogli k rasti Slovenije. Ljudje vedo, kako se zabavati, in ta njihov jezik, je tako melodičen, da ga bi lahko poslušala, kolikor časa bi želela. Čeprav je v Sloveniji veliko brezposelnih, verjamem, da se bo ta številka v prihodnosti zmanjševala, saj politiki skrbno delajo na tem, da bo Slovenija na vseh štirih. Vidim velik potencial tudi v turizmu, ki bi se lahko še razvil. Namreč Slovenija ima lepo naravo, pokrajine so dih jemajoče. A želim si, da bi imela vsaka družina dovolj denarja, da bi si priskrbela osnovne potrebščine. Prihodnosti res ne morem napovedati, lahko pa samo upam in želim, da se zgodi,« je zasanjano razložila Živa.

Vodnar je prasnil v smeh. »Pa smo Živo izgubili med oblaki,« je zamomljal in se zazrl v prijateljico, na obrazu katere je zaigral nasmešek.

»Tebe pa malo prej v vodi,« ga je zbodla Zemlja.

»Ne govori. Zaradi neke določene osebe imam še vedno mokre hlače,« je opozoril Vodnar. Zemlja se je zahihitala in mu pokazala jezik. Svetovid je zmajal z glavo nad temi tremi bogovi in se obrnil proti Triglavu. Ta mu je vračal pogled. Oba sta sočasno zavzdihnila.

»Triglav, kaj meniš?« ga je vprašal.

Triglav je skomignil z rameni in se popraskal po vratu. Njegove oči na vseh treh glavah so se razgledale po omizju. Bil je precej skeptičen, kako bi vse to delovalo. A Živa je izgledala tako srečna, ko je pripovedovala o Sloveniji, koščku zemlje, ki je včasih pripadal Karantaniji. Živa, ki je pogrešala ljudi, ki bi dobro mislili o njej, si je želela osrečiti njihove potomce. Bil je razdvojen. Naj sledi svojim načelom in pusti Slovence na miru ali naj osreči prijateljico in pomoli prste v njihovo prihodnost. A zavedal se je, da ne bodo mogli veliko spremeniti. Mogoče le bežne, skoraj nepomembne stvari. In kar bodo lahko naredili, je to, da bodo upali, da bodo ljudje sami ugotovili, kaj je pomembno in kaj ni.

Svetovid je z levim ušesom poslušal nadaljnjo Živino pripoved, medtem ko je brskal po svoji knjigi in razlagal dejstva o deželi Sloveniji, kako se je znašla v obeh svetovnih vojnah, kakšno je bilo življenje do prve svetovne vojne in kakšno po drugi svetovni vojni. Zanimiva mu je bila zgodovina Slovenije.

»Za dobro Živinih prepričanj lahko posežemo v prihodnost,« se je nenadoma odločil Triglav. Živa se je presenečeno zazrla vanj. Njene sivkaste oči so ga preučevale, preden se je pričela smejati iz srca. Njen smeh je pričaral nasmešek Zemlji in Vodnarju. Triglav, hvala, je pomislila Živa in dlani sklenila skupaj in prepletla prste, kot da bi molila, ter se z njimi dotaknila svojega čela. To je bil njen znak hvaležnosti. Triglav je pokimal, češ saj ni nič.

Zemlja in Svetovid sta se spogledala in prikimala. Triglav je pripravil roke. Svetovid je zgrabil njegovo desno roko, Vodnar pa njegovo levo. In tako so počasi sklenili krog. Zadnja je prijela Živa Zemljo in Vodnarja za roke. Bila je skeptična, ali bo jim res uspelo, a poizkusiti ni greh. Vsi so naenkrat zaprli oči. Njihove glave so bile popolnoma prazne, brez vsakršne misli. S treskom se je odprla največja knjiga v knjižnici, ki je počivala na knjižnem stojalu, in se odprla na prazni strani. Pero in skodelica črnila sta plavali po zraku do knjige same in se postavili na svoje mesto ob knjigi. Pero je namočilo svojo konico v črnilo in se dvignilo nad papir. Rahlo se je obotavljalo. Načrtovana prihodnost ni bila napisana kot načrt, temveč kot seznam želja, ki se bodo uresničila.

Namreč želje in sanje so poleg dela pomembnejši del prihodnosti:

Želim si, da bi bili ljudje bolj narodno zavedni. Da bi bili bolj hvaležni za svoj košček zemlje na svetu. Še posebej, da tega ne jemljejo tako samoumevno.

Želim si, da bi se mladi po končanem študiju zaposlili. Mogoče ne takoj, da bi opravljali želeni poklic, a da bi vsaj dobili neko zaposlitev, da bi si lahko kupili hrano, ki jo potrebujejo, plačevali najemnino in ostale stroške.

Želim si, da bi se zgradila nova podjetja. Ta bi nudila delovna mesta odraslim in zmanjšala bi se brezposelnost.

Želim si, da bi Slovenija ostala v miru. Ne samo želim, upam, da ne bi kaj kmalu divjala vojna na tem ozemlju. Povzročilo bi vsesplošno pomanjkanje, žrtve in obupanost ljudi.

Želim si, da bi mladi pomagali rasti gospodarstvu, ki pa ne bi vplivalo na okolje in onesnaževalo tal, vode in zraka.

Želim si, da bi mladi bili uspešnejši v znanju, saj bi imeli s tem ključno vstopnico za nadaljnje študije in s tem pripomogli k rasti države. Lahko bi v odrasli dobi pomagali pri reševanju finančnih ali gospodarskih problemov ali pa pomagali pri znanstvenih raziskavah, ki bi bile ključne za svetovno zdravstvo.

Želim si, da bi ljudje bolj spoštovali naravo in ne odlagali smeti vanjo, temveč uporabljali kontejnerje oz. koše za smeti .Ne bi bilo toliko onesnažene vode ali tal, kar bi tudi pripomoglo h kmetijstvu.

Želimo si boljše življenje za vse ljudi Slovenije.

Želim si, da bi se še kdo spominjal Žive.

Bogovi so pomenljivo pogledali Živo, ki si je zamislila zadnjo željo. Nekaj časa so se gledali, nato pa so prasnili v krohot. Živa je bila neizmerno srečna. Hotela je nemudoma pogledati, ali se stanje spreminja. Z Vodnarjem sta pohitela do njegovega majhnega jezerca in omogočil ji je, da je videla odsev. Prizor, ki ga je videla, jo je presenetil.

Za računalnikom je sedelo štirinajstletno dekle, ki je tipkalo na računalnik besedilo. Imelo je rjave lase, ki so ji segali do ključnice. Oblečeno je imela rdeče-črno karirasto srajco. Brala je svojo zgodbico, ki jo je ravno dokončala.

»/…/Živa, boginja življenja, je z roko …« je bralo dekle ponosno, da je končno končalo s pisanjem. Živa je z roko segla k ustom in si jih od presenečenja pokrila. Ni vedela, ali naj se smeji ali joka od sreče. Njihov plan deluje. Prihodnost se piše. In to z Živino majhno željo. Majhno željo, ki je spremenila tok prihodnosti.

3. mesto:

HANA ŽLIČAR

Naslov dela: **Morda ... nekoč**
Razred in šola: 9. razred, OŠ Gorica
Mentor/-ica: Vesna Penec

MORDA ... NEKOČ

»Sklicujem začetek parlamenta!« je ostro rekel predsednik zbora in z lesenim kladivcem udaril po mizi. Vsi zbrani, slabih sto ljudi, smo v tišini sedli. Tudi predsednik je sedel in iz aktovke izvlekel polo papirja uradniškega videza. Preteklo je nekaj dolgih minut skrajno neprijetne tišine. Ozrla sem se naokrog. Ostali udeleženci so kot hipnotizirani strmeli predse, nihče ni niti treznil z očesom. Ozračje je bilo hladno in težko, kot zatišje pred nevihto. Trans in tišino je ostro prekinil udarec kladiva in predsednikov poziv: »Torej, začnimo s prvo temo! Ministrstvo za izobraževanje opozarja na vedno več pritožb staršev šoloobveznih otrok glede šolskega sistema in učnega načrta. Minister želi ukrepati in čaka na izvršitev višjega organa.«

Spet tišina. A le nekaj sekund. Moški na moji levi je vstal, češ da prosi za besedo.

»Gospod Vrabec, beseda je vaša,« je odjeknilo od nekje spodaj.

»Hvala, gospod. Živimo v času, ko je naš šolski sistem deležen mnogih kritik, po mojem mnenju večinoma neupravičenih kritik. Trenutni šolski sistem nam že od nekdaj sporoča želene rezultate, česar se mladi seveda ne zavedajo. Če smem pripomniti, ta sistem, vsaj po mojem mnenju, vsebuje vse potrebne faktorje in ne vidim razloga, zakaj bi ga spreminjali.«

»Hvala, gospod Vrabec. Vsi, ki se strinjate s tem predlogom?«

Kot da bi točno vedeli, kaj morajo storiti, je velika večina ljudi vstala. Tako torej poteka debata. Še en korak bližje sem odkritju vodenja države.

»Pozivam drugače misleče,« je dejal predsednik in se ozrl naokrog po sobi.

»Gospodična Žličar?« Ime je zadonelo v moji glavi in za hip se mi je zazdelo, da so vsi prisotni zapičili pogled vame. Pogoltnila sem slino in s prisilnim nasmeškom vstala. Visoke pete so naredile svoje; vsi so me gledali navzgor. To mi je vlilo vsaj nekaj samozavesti; brez tega najbrž ne bi mogla niti vstati.

»Hvala. Če smem, gospod predsednik, bi rada opozorila na pomanjkljivosti šolskega sistema in učnega načrta. Mnogokrat slišim, da šola otrok ne pripravi dovolj na resnično življenje. Krute resnice jim ne predstavi dovolj, jim zatiska oči in jih zavija v vato. Vse se vrti zgolj okoli ocen, ki v resnici ne igrajo tako pomembne vloge v življenju. Večina mladih ni sposobna skrbeti sama zase, teorija obsega skoraj 90 % celotne izobrazbe. Kaj pa praksa, življenjske veščine in problemi, s katerimi se bodo nekoč resnično ubadali sami? Takrat jim znanje o rečnih režimih posameznih rek in podobno, ne bo kaj dosti pomagalo. Ne razumite me napačno, tudi jaz zagovarjam splošno razgledanost, vendar bi se

po mojem vsaj v višjih razredih osnovne stopnje morali bolj posvetiti t. i. življenjskim veščinam.«

Zadonela je tišina, gosta in neprijetna. Predsednik in ostali v sobi so samo strmeli vame in nisem vedela, kaj naj bi to pomenilo. Tišina se je zopet pretrgala, vendar tokrat ne zaradi kladiva, temveč zaradi aplavza. Vsi so vstali, celo predsednik je vstal in aplavz se je neumorno vlekel še dolgo.

»To je najboljša debatna replika, kar sem jih kadarkoli slišal,« je zadovoljno rekel predsednik, ko je ploskanje nekoliko zamrlo. Nato se je naenkrat spet zresnil.

»Takoj bomo sporočili na ministrstvo. Seja je zaključena, hvala vsem prisotnim!« Kladivo je udarilo in zbrani so se začeli razhajati. Tudi jaz sem se namenila k izhodu, ko je nenadoma celo sobo razrezalo glasno brnenje, da sem se v sunku dvignila iz ležečega v sedeči položaj. Ura na nočni omarici je odzvanjala pol osmo, kar me je spomnilo; danes je regijski otroški parlament. V veliki naglici sem se kar najbolj uredila in si pripravila oporne točke debate. Kdo ve; morda bo takšen nekoč moj delovni dan ...

1. mesto:

NEŽA CERINŠEK

Naslov dela: **Svet in jaz – moj obraz**
Letnik in šola: 2. letnik, Gimnazija Novo mesto
Mentor/-ica: Nina Arnuš

SVET IN JAZ – MOJ OBRAZ

Včasih želim zbežati pred nebom. Pobegniti zvezdam, utišati ptice. Ne videti lastne podobe. Se izogniti odsevu v ogledalu. Sem to res jaz? Je to moj obraz?

Oči, natanko takšne ima tudi babica. Včasih sijoče in iskrive, včasih ljubljene, ker je tako njen svet tudi moj, včasih suhe, suhe od vlage solza. A vedno zelene. Zelene kot sveže pokošene trava, kot Krka, ki je za svoje vzela mesto, ki ga tako ljubim, kot grozdje, ki diši po jesenskih počitnicah, takšne kakor plašč barve, ki naj bi mirila, dajala spokojnost. A tudi zelene kot gozdovi, ki vsak dan izginjajo, kot strupi, ki končujejo življenja, kot širne plantaže, kjer svoja telesa, pot, otroštvo puščajo otroci. Zelene kot plesnive kleti, kjer mnogi izgubljajo svobodo, se skrivajo pred zelenimi tanki in zelenimi plinskimi maskami, bombami. Zelene kot plastične vrečke, ki dušijo živali, zelene kot vojaki, kot njihovi kriki, njihovo orožje. Zelene kot strah.

Pege, po licih in nosu. Kot zlati regratovi cvetovi, ko se nastavljajo soncu. Kot zaščitni znak oranžnolase deklice, ki mi je bogatila otroštvo. A tudi kot cekini, kot mnogo cekinov in zlatnikov. Tistih, ki razvrščajo, prepovedujejo, dajejo vrednost bogastvu, ki to ni. Ki iz nas, ki naj bi bili svobodni, delajo sužnje in dejansko sužnjijo tiste, ki še iščejo njihove neokrnjene delce po stenah rudnikov. Ki nam ukažejo, da pozabimo, kar je zares pomembno. Pege - navadno so te sončne ranice last le otrokom, ker jim ni mar za cekine, ker ne poznajo hierarhije, ki nastane zaradi bogastva, tako kot gube, ki so rane modrosti, čutijo le tisti, ki že dolgo opazujejo svoj obraz. Ker se tisti in oni več ne pretvarjajo, ker se ne znajo ali pa tega ne želijo. Ker jim ni treba. Torej jaz ne smem biti jaz?

Globoki kolobarji pod očmi. Znak neprespane noči zaradi razmišljanja, učenja, pogovora – samih čudovitih reči. Kot pokrajina, ki si jo lasti naša domovina, polna hribov in dolin. Kot življenje – mnogih vzponov in padcev kot zgodbe, za katere ne vemo, če se srečno končajo. Ali srečni konci sploh obstajajo? Ali je vse nihanje – dobrega in slabega, sreče in nesreče, ki se konča z … A tudi udrtine kot brazgotine in rane, kot jarki, ki jih puščajo bombe, in kot dlani, ki si jih mnogi razprostirajo čez obraz, ko jokajo, prekrivajo oči, se skrivajo pred resnico ali tako odvrnejo pozornost od privoščljivega nasmeha.

Lica, včasih rdeča – zaradi nelagodja, pohvale, sramu, smeha ali pa napora. Rdeča, kot je rdeča jutranja zarja, znak novega začetka, ali pa rdeča kot kri, ki je vojna, in vojna, ki je kri. Rdeča, kot so takšni nageljni, ko se od koga poslavljamo. Rdeča kot kravata, ki jo nosijo ošabni in pohlepni voditelji držav, kot so zastave, s katerimi so včasih diskriminirali in odrivali. Ali pa bleda, navadno takšna. Od

bolezni, strahu ali pa pač, ker taka so.

Čelo, dokaj visoko. Včasih nagubano, spet drugič gladko, ki si občasno lasti najstniških »nepopolnosti«. Zakaj pa ne, če je takšen svet, mar ne? Pod njim obrvi, prevečkrat neukrotljive, kot so takšni valovi, ki dajejo morju poseben čar. Kot so takšne črede divjih konj, ki galopirajo ob sončnem zahodu. Kot so takšni mnogi, ki nepremišljeno ranijo, ki mnogokrat pozabijo, da Zemlja ni središče vesolja in da je znotraj njihovega sveta še na tisoče drugih svetov.

Usta razpokanih ustnic. Lahko polepšajo, tolažijo, spremenijo. A lahko tudi molčijo, kot se besedam upirajo misli sužnjev. Takšnih in drugačnih – sužnjev človeku – razpokanih pleč, rok in oči, ranjenega srca, sužnjev socialnih omrežij, ki jih praznina prerašča in suši v notranjosti, sužnjev rutini, sužnjev lastnega telesa. Lahko ne govorijo, a tako največ povejo.

Nos, ki danes voha travnike in cvetlice, morsko sol in sončno kremo na prijetni in peščeni plaži. A tudi tak, ki diha. Morda še dolgo … Danes da, jutri ne. Danes, zdaj morda zadnjič, morda nikoli več.

Lasje, rjavi in dokaj dolgi. Kot je takšna koža, ko nas obiščejo ravno takšne počitnice, poletne. Kot so rjave opeke, ki gradijo moj dom, kot drevo, ki mi daje senco, kot polena, ki ob snežnem metežu pričarajo toplino pravljice, in kot čokolada, pregrešno sladka. A tudi grenka, saj njena zrna iščejo na plantažah, kjer puščajo svojo človečnost, svoj pot, svoje telo. Kot je rjava umazanija, blato pohlepa, kalupi, ki nas stiskajo v red sistema.

Ušesa, ki veliko slišijo. A zares poslušajo? Slišijo krike in smeh, pok in šum, slišijo ime in lahko poslušajo srce.

Trepalnica, danes je vanjo ujeta solza, ki še enkrat zrcali mojo podobo. Solza, ki je tako velika, da bi v njej lahko videla zvezdno nebo, ko bi se zmračilo. Ali pa zaradi mraka sploh ne bi videla, kdo ve.

In tako bi vsaj imela košček neba, saj ko sem bila majhna, sem vedno govorila, da si želim zvezdo. Bolj kot igrače, obleke ali drage čeveljce sem želela košček nočnega neba. Samo zase. Le mojo lučko. Mojo mrežo želja je pretrgal neki dolgočasnež, človek, ki sem ga prej silno spoštovala, ki me je vprašal, kdo je tisti, ki mi bo prodal zvezdo. Kdo sploh ima v lasti nebo? Ob njegovem odgovoru sem se le zazrla v oči, ki so v pričakovanju na pojasnilo vsaj malo očitajoče zrle vame in so se mi v tistem trenutku zdele tako plitve, a tako zvezdno široke. Kot da je tudi on nekoč imel sanje, a jih je vsrkal vase, ker se jih je sramoval ali pa ker so se drugi zaradi njegovih sanj sramovali njega. Še danes razmišljam o tem in vem, da vse manj vem. Vse manj razumem in vse bolj sprašujem. Ampak mogoče zmeraj bolj razumem s tem, ko ne razumem. A zakaj si torej lastimo zemljo, imajo države meje, ki jih ne sme prestopiti vsak? Kdo ima v lasti zemljo in zakaj torej ni lastnik neba nihče?

Vem le, da sem lastnica mojega obraza samo jaz. Pa sem res?

Če to sploh še sem jaz. Vsakdan me tlačijo v kalupe, kalupe oblek, ki jih šivajo otroci. Družabna omrežja ustvarjajo kletko, ki nam na videz daje svoboda, a nas vsakdan bolj in bolj zaklepa v osamo. Kalupe, ki se jim na vse pretege upiram, a sem zato osovražena, zasmehovana. In se mi zdi, da še

vesolje želi, da je tako. Rada bi občutek, da ni nič, kar počnem, zaman, da je vsak premagan kalup nova zmaga. Sicer je tako, kot da grem v bitko in že od samega začetka vem, da bom poražena.

V kalup želijo stlačiti tudi moje telo, ko mi kot vzornice vsiljujejo prelestno suha in visoka dekleta, ki vedno doživijo le srečne konce v vsakem delu nanizanke, ki jo redno spremljajo mnogi, zvestobo prevečkrat poklonijo drugemu možaku, ki jih kot postaven grški bog zvabi in nato zavrže, kot bi mi morali odvreči maske, a se jih vseeno oklepamo.

Živimo v svetu, kjer je biti ranjen nekaj normalnega, se pretvarjati nekaj vsakdanjega, biti tak kot ostali, stalnica. Se kot pisan reklamni pano kazati, pustiti – z všečki, komentarji, številkami, ocenjevati nekaj samoumevnega, zasmehovati pogumne, drugače misleče, čuteče, nekaj zaželenega. Za ljudi, ki vidijo drugače, ni prostora. Pravi odnosi, kot da ne obstajajo, smeh, če ni ob pijači ali pohotnih šalah mladoletnikov, ki v nas resnično postavljajo vprašanje, kako bomo zgradili prihodnost, ni sprejemljiv.

Rada bi svet, kjer pomeni biti lep več kot to, da mnogi občudujejo tvoje telo, tvoj s pudrom prekrit obraz in oblačila, ki so le ta trenutek izjemna, naslednji že zgodovina. Ker lep je le tisti, katerega srce ima v ogledalu iskrenosti, srčnosti in resnice najlepšo podobo.

Naj sama izbiram, kako ga bom videla, kako bom gledala svet, naj se le jaz odločim, ali je kaj občudovati. Vem, da ga želim videti takšnega, kot je. Z vsemi konci in začetki, bolečinami, krivicami in srečo. Brez Snapchat filtrov in pudra, ki »briše« nepopolnosti, a ustvarja maske. Želim si svet, v katerem se mi ne bi bilo potrebno pretvarjati in zato spraševati, kdo v resnici sem. Iskrenosti, pravzaprav si le te želim.

Naj se resnica zrcali v rekah in morjih, naj tej resnici v oči pogleda tudi zvezdno nebo. Z mojo in tvojo zvezdo. Naj mi moja podoba v ogledalu pomaga razumeti svet, nas opozarja, da mnogi poznajo le temnejšo zgodbo obraza. Oči, predvsem pa srce, naj se odločijo. In nekaj spremenijo. Da bos svet tak, v katerem si bomo želeli živeti. Vsi.

2. mesto:

MARUŠA SIRC
Naslov dela: **Svet v katerem želim živeti: Preoblikujmo črepinje starega sveta**
Letnik in šola: 1. letnik, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana
Mentor/-ica: Janja Majcen

SVET V KATEREM ŽELIM ŽIVETI: PREOBLIKUJMO ČREPINJE STAREGA SVETA

Piše se leto dva tisoč sedemnajst in priznati si moramo, da smo ljudje kot skupnost prišli zelo daleč. Poselili smo večino sveta, razvili prekrasne jezike, ustvarili presunljivo kulturo, iznašli izjemne tehnološke naprave in zapisali tisočletja dolgo zgodovino. Vendar če se ozremo po človekovi preteklosti, nam je takoj jasno, da le nismo vsemogočna bitja sposobna le dobrih dejanj.

Svet je bil priča zatiranjem ras, religij, ženskega spola in preprostega ljudstva. Bil je priča mnogim vojnam, ki so nastale iz maščevanja, častihlepnosti in materialističnih vrednot človeka. Prevečkrat je bil priča človeški okrutnosti in sebičnosti, vendar se je vedno nekako pobral na svoje noge.

Na vse bi gledala povsem drugače, če bi to res ostalo del preteklosti, vendar se vedno znova izkaže, da se človek ne uči iz zgodovine, saj jo danes ponovno živimo.

Živimo v svetu kjer so najbolj vplivni moč, denar in slava. V svetu kjer religija uničuje življenja svojih lastnih pripadnikov in kjer stereotipi teptajo uglede pravičnih ljudi. Živimo v svetu, kjer so odgovori na svetovne probleme še večji problemi. V svetu, kjer zidovi in žičnate ograje uničujejo sanje nedolžnih. To so dokazi, da si sami nehote uničujemo prihodnost in če bomo s temi dejanji nadaljevali, bomo svojim potomcem svet predali v črepinjah, morda pa se z njimi poreže že naša generacija. A veliko lahko storimo, da to preprečimo. Potrebno je le, da ponovno razporedimo prioritete in vrednote človeštva in se vprašamo: » V kakšnem svetu bi zares radi živeli?«

Vprašanje samo ni preveč komplicirano, a vse se zaplete pri iskanju »pravilnega« odgovora. Vsak ima drugačne želje in popolnoma drugačna pričakovanja od sveta, ki bi mu nudil udobje, mir in srečo. Do neke mere pa bi si bili odgovori vseeno precej podobni. Seveda so odvisni od vsakega posameznika, predvsem od njegove starosti in njegovih lastnosti. Iz čiste radovednosti sem se odločila, da vprašanje zastavim svoji babici in svoji petletni sestrični. Ta pravega pomena vprašanja ni razumela in mi je preprosto rekla, da bi rada živela v svetu, kjer bi bila kraljična z zlato krono. Njen odgovor me je nasmejal in me vrnil v otroška leta in misli ki jih prinese. Babica pa je na vprašanje odgovorila kratko in jedrnato. Brez pomisleka je rekla le, da si na svetu želi mir in srečo. Preprost in kratek odgovor, ki kljub jedrnatosti zavzame vse kar človek zares potrebuje. A všeč mi je raznolikost med odgovori. To zares pokaže človekov miselni razvoj skozi življenje. Še kot otroci imamo večino le materialne želje in navadno igrač nismo bili pripravljeni deliti. A skozi pot življenja se naučimo ceniti pomembne stvari na svetu, kar se pokaže v babičinem odgovoru.

Sama sem sicer bližje letom svoje sestrične, a se miselno nagibam bolj k babičinem odgovoru. A če bi si sama zastavila enako vprašanje in bi morala nanj odgovoriti bolj poglobljeno, bi si pred odgovorom

še enkrat preuredila prioritete in jih uskladila s prioritetami sveta.

Eden izmed javnosti trenutno najbolj znanih problemov je definitivno migracijska kriza. Zaradi nečloveških dejanj pripadnikov lastne vere, celoten svet trepeta pred poštenimi ljudmi, ki bi radi pobegnili pred krvavimi prizori vojn, katerih sami nikakor niso želeli. Sklenili so najboljšo možno rešitev in v želji za boljšim življenjem prišli k nam. A kaj storimo mi? Zapiramo meje, postavljamo žičnate ograje in celo protestiramo proti prihodu nemočnih ljudi, ki jih pokonci drži le up o novem začetku. Ta problem sem na prvo mesto uvrstila predvsem, ker prizadene vrtoglavo število ljudi in ker k težavnosti krize pripomoremo sami. Če bi ljudem v stiski ponudili pomoč in jim dali občutek dobrodošlice, bi olajšali že večino situacije. A ker si sami ne moremo predstavljati položaja s katerim se sooča tisoče migrantov, jih obravnavamo kot lopove, katerih namen je praznit državne blagajne, nekateri pa v njih vidijo potencialne teroriste, ki bi povzročali ogromno škodo. Te obsodbe so popolnoma absurdne in odražajo človekov strah pred drugačnimi in novimi okoliščinami. Razumno je, da se bojimo, a to še ne pomeni da moramo zapreti meje in ljudi pošiljati nazaj v vojne razmere. Najbolj učinkovito bi se migracijska kriza končala s prekinitvijo nepotrebnih vojn. Vendar vsi vemo, da včasih nobena stran ne želi miru ampak le denar, vpliv in moč. To pa prinese svojo ceno, ki jo najdražje plačajo prebivalci vojnih držav.

Konec vojne je skoraj neuresničljiva želja, zato je rešitev problema na nas. Najprej bi morala država odpreti svoje meje in odstraniti vse žičnate ograje, ki so izjemno nehuman način obvarovanja meja, saj škodijo ljudem in tudi živalim. Organizirati bi morali več dobrodelnih akcij za migrante in omogočiti nastanke novih taborov, ki bi jim zagotovili bolj higienično življenje, veči migrantom pa bi morale države odobriti azil. A konec koncev je najpomembneje da se zavedamo, da so tudi sami le ljudje. Ne želijo škodovati državam v katere pridejo. Želijo le nov začetek in varno prihodnost zase in svoje družine. Da bi jim lažje pomagali in jih lažje razumeli, pa bi se morali postaviti v njihovo kožo. Sama si ne morem predstavljati, da zbežim stran od zaradi vojne opustošenega doma in za seboj pustim prijatelje in državo, ki jo ljubim. Že to bi me potrlo, a da bi sredi poti obtičala med tujimi deželami in živela v takih razmerah bi utonila v morju lastnih solza. Povrhu vsega pa se večina družin na poti zaradi različnih razlogov razide. In če bi si vsak predstavljal samega sebe med množico nezadovoljnih ljudi, ki živi v groznih razmerah, brez družine in prijateljev, zagotovo ne bi blatil imena prihajajočih narodov, ampak bi jim pomagal. In ko pridemo do spoznanja, da si absolutno nihče ne zasluži takega življenja, smo naredili že velik korak v pravo smer.

Druga pomembna težava , ki svetu vlada že od nekdaj, pa je lakota. Zaradi neenakomerno porazdeljenih dobrin, imamo na svetu območja kjer ljudje stradajo in od lakote umirajo in imamo območja kjer imajo ljudje obilo hrane in je pogost problem debelost. Različni spleti okoliščin so skozi zgodovino nekaterim državam omogočili boljši gospodarski razvoj in ravno tem se danes godi najbolje. Ostale države pa pozabljene živijo v revščini in zaradi naravnih razmer, zgodovinskih okoliščin in ignorantstva bogatejših držav skupaj z ljudmi propadajo. Vsi smo že vsaj enkrat po televiziji zasledili pretresljive posnetke in reportaže, ki prihajajo iz Afrike. Otroci, ki jim je zaradi shiranosti prevelika celo lastna koža, umirajo v revno opremljenih bolnišnicah. Strašljivo je pogledati posnetke iz takšnih držav in »razvitejših«, v katerih živimo tudi mi. Pri nas vlada izobilje popolnoma vsega. Hrana je uvožena z vseh delov sveta, deležni smo kvalitetne zdravstvene oskrbe. A

vsi bi morali imeti enake pravice. Ta problem lakote in revščine je težje rešljiv kot prejšnji, saj temelji večinoma na naravnih razmerah in ne na človeških dejanjih. Če bi obstajal način, da bi vse dobrine sveta porazdelili enakomerno med narode, bi bila celotna situacija rešena, a to žal ni mogoče. Vendar vedno lahko z različnimi zbiralnimi akcijami in pomočjo različnih dobrodelnih društev naredimo veliko razliko.

Strinjamo se, da si vse države zaslužijo gospodarski razvoj, moderno medicino in osnovne tehnološke naprave, brez katerih je življenje težko predstavljivo. A zato je nujno potreben denar. In dandanes se vse vrti okrog njega. Pisani koščki papirja in majhni kovanci vladajo svetu in ljudem na glavo postavijo vse morale in vrednote. Že od majhnega nas učijo, naj v šoli pridno delamo, da bomo imeli kot odrasli dobro plačane službe. Tako nam je že kot otrokom v možgane vtisnjena pomembnost denarja. Vendar če se vprašamo, zakaj je denar resnično tako pomemben, odgovor težje najdemo. Vsi rečejo, da z denarjem ne moremo kupiti sreče, a še vseeno isti ljudje zavistno gledajo na sosedov nov avto. Strinjamo se lahko, da denar res ne kupi sreče ampak drži, da kupi mnogo materialnih stvari, ki s svojo lepoto vzbujajo zavist pri drugih. In to je dokaz, da denar prinaša slabše občutke kot so nevoščljivost, ljubosumje, tekmovalnost, morda celo razsipnost ali skopuštvo.

Kot pri problemu lakote, tu nastopi popolnoma enaka težava. Neenakomerna porazdelitev med ljudmi. Nekateri se v bankovcih utapljajo in jim denarja ne zmanjka, drugi pa brezupno po žepih iščejo kovance, da lahko plačajo mesečne položnice. Žalostna stvar pa je vpliv denarja na človeka. Na možgane ta vpliva kot droga. Ko ga imamo, ga želimo vedno več in še več in še več…

Nikoli nam ni dovolj, a ljudje z manj denarja navadno živijo srečnejša in polnejša življenja, saj se lahko posvetijo temu, kar na svetu res šteje.

Kot majhna deklica, sem si vedno govorila, da bom če postanem predsednica ukinila uporabo denarja. Mislila sem, da bi ljudem s tem pomagala. Nič več položnic, nič več služb, več prostega časa… A šele ko sem začela o tem podrobneje razmišljati, sem ugotovila, da ljudje ne bi imeli več cilja in bi opustili opravljanje svojih dolžnosti. Tako država ne bi imela voditeljev, zdravniki ne bi več zdravili ljudi, trgovci ne bi prodajali in narodi bi kmalu propadli. V mojem popolnem svetu, bi denar obstajal, kajti ljudem še vseeno nudi cilj, ki ga morajo dosegati znova in znova, vendar ne bi igral tako pomembne vloge. Ljudje ne bi bili zavistni, bili bi zadovoljni s svojim zaslužkom (če je seveda izplačan v zasluženi količini) in tako bi denar s svetlobno hitrostjo padel s prestola sveta. Sicer pravih napotkov in pravil pri tem problemu ni. Vsak bi moral biti zadovoljen s svojim imetjem in ga ne primerjati z drugimi. Vsakič ko se vzdržimo teh slabih občutkov slikamo bolj neobremenjen in srečen svet za vse.

Trenutno sem v mislih odpravila že več pomembnejših problemov. Ni več migracijske krize in ljudje so varno prispeli do cilja, lakota je izginila, denar nima več tako pomembne vloge. Kljub temu pa po svbetu divja še več problemov. Eden izmed njih je sovražna retorika. Vsi v medijih slišimo nova poročila o pomembnih državnih voditeljih, ki blatijo imena drugih narodov, govorijo neprimerne stvari in delajo načrte, ki bi uničili ravnovesje med državami. Največkrat jo zaznamujejo neutemeljeni stereotipi in nepotrebne žaljivke drugim narodom. Tak odnos je nezrel, netoleranten in bi mogel biti ljudem družbeno nesprejemljiv. A zaskrbljujoče je, da se vzpon sovražne retorike v

zadnjih letih povečuje in širi po celotnem svetu. Največ žarometov je bilo v zadnjih mesecih usmerjenih na Združene države Amerike, a tudi drugje pride do prevlade netolerantnih in žaljivih besed. V tem primeru slovenski rek beseda ni konj, ne velja in ne opravičuje žaljivih komentarjev. Sovražna retorika je lahko izjemno nevarna. Velikokrat se zgodi, da že dovolj ostrim besedam mediji dodajo ostrino in pohujšajo resnico. Ostali narodi pa si hujšo verzijo lahko interpretirajo kot vojno napoved. In zadnja stvar, ki jo svet trenutno potrebuje je dodatna vojna, zaradi nepotrebnih žaljivk. Včasih se mi zazdi, da se celoten svet obnaša kot skupina prepirljivih otrok, ki ne vejo kakšne posledice prinesejo njihove besede. Njim je to zlahka oproščeno, a odraslim osebam, ki v rokah držijo vajeti našega svet definitivno v nagrado ne bi smeli ploskati in jim dati najpomembnejših vlog v državi. Ključni problem sovražne retorike je, da temelji na prepričanjih večine ljudi in politiki to izrabljajo v prid sebi. Če bi ljudje pokazali strpnost drug do drugega, ne bi dovolili vzpona sovražne retorike. In ko bomo zopet vzpostavili spoštovanje do drugih ljudi, narodov in kultur bo s časoma tudi ta zamrla.

Zadnji problem, ki bi ga rada izpostavila pa je onesnaževanje okolja. V zadnjih letih smo priča mnogim klimatskim spremembam, zgražanjem znanstvenikov nad količino ogljikovega dioksida v ozračju, taljenjem ledenikov, izumiranju mnogih živalskih vrst itd. Mnogokrat smo bili opozorjeni, da se zemljina onesnaženost s svetlobno hitrostjo povečuje in naj začnemo skrbeti za okolje, saj nismo zadnja živeča generacija na Zemlji. Na istem planetu bodo živeli naši otroci, naši vnuki, pravnuki in sami jim otežujemo prihodnost z ignorantstvom do sveta okrog nas. Če pogledamo prekrasne travnike na njih najdemo kupe pločevink in raznih embalaž, v sinjem morju plava na tone plastičnih vrečk, ceste in veleblagovnice pa so uničile živalske domove in s tem nekaterim onemogočila obstanek. Vsi smo že velikokrat slišali za ukrepe, ki bi se jih morali držati, a nam takoj ko jih zaslišimo uidejo skozi drugo uho. Zares bi morali začeti varčevati z energijo, pitno vodo in zmanjšati uporabo težko razgradljive plastike in količino proizvedenih smeti. Ukrepov pa se moremo strogo držati, saj dobimo samo en planet in ne smemo ga uničiti.

Ob pisanju spisa sem ugotovila, da ima naš svet ogromno pomanjkljivosti in težav, ki jih je potrebno čim hitreje popravit. Sama si ga trenutno predstavljam v majhnih črepinjah, na katerih se bomo slej kot prej porezali. Da se ognemo poškodbam, je najbolj idealna rešitev za nas, da previdno poberemo vse koščke starega sveta in jih zlepimo v nov preoblikovan svet. Vendar za to potrebujemo nekakšno lepilo. In najbolj bi svet zlepila in preoblikovala pozitivnost z mešanico dobrote in optimizma. In ravno to manjka današnjemu svetu.

Tudi sama sem se v spisu osredotočala na negativne strani in popolnoma pozabila na lepšo plat našega sveta. Vso pozornost sem namenjala negativi in problemom, in zaslepljena od slabosti sem spregledala trud drugih, ki si prizadevajo za lepši in boljši jutri vseh na svetu. Res je, da veliko ljudi nestrpno gleda na migracijsko krizo, a nekdo drug v migracijskem taboru streže hrano in ljudem pomaga prebroditi to težko obdobje. Res je, da v nekaterih deželah vlada huda lakota, a veliko otrokom življenje omogočajo preprosti ljudje na različnih dobrodelnih akcijah, kjer za njih zbirajo hrano in denar. Res da nekateri strastno zapravljajo denar in se grebejo za vsak evro, ki pri vsoti denarja, ki jo imajo ne naredi razlike, a obstaja nekdo, ki se je pripravljen odpovedati denarju za voljo pomoči drugim. Obstajajo ljudje, ki z žaljivkami prizadenejo ljudi po svetu, a obstaja tudi nekdo, ki

jim bo s prijazno besedo polepšal dan. Obstajajo ljudje, ki jim okolje ni pomembno in smeti odlagajo v naravi, a obstaja nekdo, ki bo vse odpadke pobral za dobro bodočih generacij.

Ni vse kar delamo narobe in ni vse vedno črno ali belo. Če se bomo osredotočali le na slabe strani življenja, bomo po svetu hodili s sklonjeno glavo, žalostni in prestrašeni nad dogodki, ki jih bo prinesel nov dan. A v strahu in paranoji človek ne more in ne sme živeti.

Moja največja želja je, da bi ljudje živeli srečna življenja in bi na nov dan gledali optimistično in poskušali ustvariti lepši svet zase in za vse njegove prebivalce. A zavedati se moramo, da novega in lepšega sveta ne moremo konstruirati čez noč, a kljub temu, da imamo temelje in cilje že začrtane lahko preoblikovanje sveta traja zalo dolgo. Ampak vsi vemo, da včasih z najkrajšimi koraki dosežemo najvišje cilje. Če si lahko lepši svet predstavljamo, zakaj ga ne bi počasi tudi ustvarili?

3. mesto:

ANA SLOMŠEK
Naslov dela: **Ne da sovražim, da ljubim sem na svetu!**
Letnik in šola: 1. letnik, Srednja šola za kemijo, elektrotehniko in računalništvo, Celje
Mentor/-ica: Anita Laznik

NE DA SOVRAŽIM, DA LJUBIM SEM NA SVETU!

Svet ni samo prostor, kjer prebivamo. Je košček zemlje, kjer lahko ljubimo, kjer lahko občudujemo, kjer lahko zares, ampak res zares, živimo. Vsak si lahko ustvari svoj svet. Svet, v katerem je ves čas sončno in so vsi vedno srečni. Svet, ki je zanje resničen, čeprav je laž. Svet, v katerem se da skriti, ko je v "pravem" svetu prehudo. In res je v vsakem lažnem svetu precej lažje živeti kot pa v tem, resničnem. V tem, ki ne pozna več empatije, ljubezni, usmiljenja in poštenja. V tem, v katerem je težje priznati napako ali ljubezen, kot pa upravljati z računalnikom.

Včasih se sprašujem, kakšno je bilo življenje pred vso to tehnologijo. Tehnologijo, ki nam je res morda prinesla vse možne napredke na vseh možnih področji, a je obenem zatrla naše zmožnosti komuniciranja in sočutja do drugih. Tu in tam pogledam za kom, ki hodi po ulici globoko zatopljen v telefon in se sprašujem, ali se bo zaletel v ulično svetilko ali se mu bo posrečilo, da jo bo zgrešil. Sovražim, ko se z nekom pogovarjam in ta še vedno v rokah drži telefon ali se celo s kom dopisuje. Sama se zavedam tega in redkokdaj uporabljam telefon, medtem ko se s kom pogovarjam. Grozno se mi zdi, ko smo pred razredom in čakamo profesorja in se ljudje ne pogovarjajo med sabo, ampak komunicirajo s telefoni. Pa to slikanje! Kar naprej. V današnji družbi se brez telefona počutiš kot brez življenja, čeprav meni ne bi nič manjkalo tudi brez njega.

Tale naš svet je v bistvu čudovit. Imamo zlata polja, prostrane travnike, bistre vode in živali in rastline vseh oblik in barv! Pa je to res? Zlata polja so zdaj umazana od vseh škropiv in zemlja utrujena od vsega, kar ljudje zahtevamo od nje. Prostrani travniki so skrčeni, pozidani, po njih smo speljali svoje cestne povezave. Bistre vode so daleč od čistosti. Vanjo spuščajo strupene kemikalije in odpadke, umirajo ribe. Pa rastline in živali? Strokovnjaki ocenjujejo, da vsako leto izumre 27.000 vrst živali in rastlin. 27.000! Se samo meni zdi to število ogromno? To je, če sem prav izračunala, 74 živalskih oziroma rastlinskih vrst na dan. To so tri vrste v eni uri. Medtem ko traja zasedanje o reševanju ogroženih živali in traja na primer tri ure, izumre teoretično torej 9 vrst. Kaj ko bi torej ukrepali, namesto da sedimo in se pogovarjamo?

Kje smo se ljudje naučili biti to, kar smo? Smo namreč bolj zviti kot lisice, požrešni kot volkovi in smrtonosni kot kobre. Kje smo se naučili zasužnjati tiste, ki so drugačni od nas? Kje smo se naučili izkoriščanja? Nas je res pohlep pripeljal tako daleč, da smo pripravljeni iti že čez trupla za svoj cilj? Otroci v nekaterih delih sveta delajo. In ne mislim, da delajo naloge, ampak res delajo. Dvanajstletniki delajo v tovarnah na primer športnih čevljev. So minimalno plačani, a s tem pomagajo preživeti svojim družinam. So izkoriščeni in delajo po cele dneve. Potem pa sledi vsaj zame eno pomembno vprašanje. Ali naj takšne čevlje kupim ali ne? Če jih kupim, se zdi, kot da mi je vseeno, da jih delajo otroci, ki bi se morali poditi za žogo in katerih glavna skrb bi morala biti naloga za

matematiko, ne pa da garajo za preživetje. Če pa jih ne kupim, s tem bojkotiram njihovo prodajo in otroci ne bodo plačani in utrujeni bodo ostali brez vsega. To je torej etika. Veda o tem, kaj je prav in kaj je narobe. In kaj je tu prav? Potem me zanima, kako se je razvil rasizem, kako antisemitizem, kako zapostavljanje žensk. Na začetku je moralo biti preprosto. Na začetku sveta mislim. Delili so se na moške in ženske in na nikakršen drugačen način in še vedno se mi ne sanja, kje, in še pomembneje, od koga smo se naučili vsake dobesedno neumnosti, ki jih danes počnemo. Dobrodošli na Zemlji! Kjer se ljudje pobijamo med sabo zaradi lastnih prepričanj, namesto da bi reševali probleme revščine in globalnega segrevanja. Dobrodošli v svetu, kjer so razlike med ljudmi skorajda enake razdalji med Soncem in Zemljo. Na eni strani nova bolezen, imenovana debelost, na drugi strani otroci, katerih rokice, se zdi, da se bodo prelomile, če se jih dotakneš. Hrane je za vse dovolj. Za vse! Toda zakaj je potem nekje ni, nekje je je pa preveč? Sploh je ne znamo porazdeliti. Ko v Afriki dobijo vsak po skledico riža na dan in skodelico vode, drugje otroci najprej s telefonom slikajo svoj obrok, ki ga nato objavijo na Facebooku, Snapchatu, Instagramu in vseh ostalih, večkrat nepotrebnih t. i. družabnih omrežjih, in nato pobrskajo po hrani in odidejo v svojo sobo, kjer se "družijo" s svojimi prijatelji. Resno?! Družabna omrežja. To naj bi bilo druženje? Čeprav sem sama otrok tehnologije, meni druženje še vedno predstavlja pek palačink, sankanje po sosednjem hribu, ogled kakšnega dobrega filma ali preprosto klepetanje s prijatelji.

Pred kratkim sem gledala nek kratek filmček. Začne se v parku, kjer sedita dve materi s hčerkama, toda med njima je ena razlika, ena je bela, druga črna. Bela deklica je vprašala mamo, zakaj je druga deklica črna. Mama se je dobro znašla in ji rekla: "Veš ljubica. Bog je najprej ustvaril ljubko črno deklico in se nemudoma zaljubil v svojo stvaritev. Nekega dne pa se je sprehajal skozi park in zagledal deklico, ki se je igrala z glino. Njene temne ročice so bile do komolcev namazane z belo glino in Bog je po tej popackani podobi ustvaril novega človeka. Novo deklico, ki je bila bela. Veš, vsi smo bili na začetku črni. " Deklica je odšla do druge in ji rekla: "Ne skrbi, to je le barva. Vsi smo črni." Po mojem mnenju ima lepo sporočilo. Vsi smo črni, vsi smo beli, pa lahko smo vsi rdeči, če si tako želimo, a glavno je, da smo si vsi enaki. Vsem teče po žilah kri. Vsi se veselimo enakih stvar, pretakamo solze ob enakih dogodkih, zbolimo za isti boleznimi … In vsi umremo. Kaj nas potem dela tako različne? Bo vse drugače, če se črn pobeli? Nikdar ne bomo vedeli.

Vojna. Zakaj pa je to dobro? Ljudje imamo v sebi neko slo, ki nam ne pusti, da bi živeli v miru. Smilijo se mi vsi, ki so neprostovoljno vpleteni v vse to. Otroci, ki so se nekega dne zbudili v ruševinah svoje hiše z mrtvimi brati in sestrami. Tisti, ki pešačijo kilometre, se utapljajo v morju in dušijo v puščavi, da bi našli nekaj, kar si tako grozno želijo. Želijo si najti svojo temeljno pravico. Svobodo. In želijo si najti mir. Da bodo lahko objeli odejo in zagrnili zavese. Da bodo imeli prostor, ki ga bodo klicali dom. Sebično je, če mislim samo, kakšen svet si želim jaz. Morali bi razmisliti, kakšen svet si želijo tisti, ki se jim je le-ta sesul že pred časom.

Lepo bi bilo, če bi bilo življenje kot pravljica. Da bi bili res izključno le dobri, in če že morajo biti, zlobni. Ne maram te zahrbtnosti, kjer se ljudje delajo, da so tvoji prijatelji. To je najhuje. Pa to, kar se zdaj dogaja. Otroci smo žrtve spletnih prevar. Odrasli se predstavljajo kot naši vrstniki in nas vabijo na srečanja in pride do stvari, ki jih ne bi smel nihče doživeti. Sploh ne smem začeti o vseh drugih grozotah, ki se dogajajo iz dneva v dan. Vedno neke afere in prevare. Toliko stvari je, ki nas otroke, ki

smo že tako ranljivi za kakršnekoli pritiske s strani družbe, zelo preizkušajo. Obenem nekdo hoče, da smo kot on, drugi hoče, da se spremenimo, spet tretji nas popelje v slabo družbo. Dandanes ni lahko biti otrok. Res ne. Hitro moraš sam začeti dojemati, kaj je prav in kaj narobe. Otroci smo še vedno vaša prihodnost. Kako boste nas vzgojili, takšna bo prihodnost vseh. Morda bo le uspelo, da se bodo stvari počasi premikale na bolje.

Torej, kakšen je svet, v katerem želim živeti? To je svet, v katerem se ne bojim tega, da me kdo gleda skozi kamero, svet, v katerem se mi ne zdi, da te tehnologija duši v železni pesti. Želim si sveta, v katerem ljudje ne umirajo, ker nimajo denarja za cepivo, ali preprosto za kos kruha. Želim si svet, v katerem ni zasmehovanja, svet, v katerem so ženske enako cenjene kot moški, svet, v katerem so otroci res le otroci, ne pa delavci. Je to sploh mogoče?

"Ne da sovražim, da ljubim sem na svetu!" je najbolj znana Antigonina misel in počutim se skoraj dolžna, da jo napišem. Nihče ne bi smel biti osovražen, čeprav se zdi, da si mnogo ljudi to zasluži. A že imajo razlog, da so takšni. A nikakor se jim ne smemo ukloniti. Upor je srce družbe, ki ga ta potrebuje vedno večkrat. Antigona je obžalovala, česa vsega ni storila, a je nezavedno pripravila upor. Dejanje enega človeka je bil povod, da so se ljudje začeli spraševati, če imajo tisti nad njimi prav. In ima? To je nekaj, kar mora razmisliti vsak posameznik zase, sploh v današnjem času. Toliko stvari je, o katerih se večno sprašujemo. Čas je, da se postavimo zase in za tiste, ki se sami ne morejo, in naredimo spremembo. In kako naj kaj spremenimo? Je čas za upor? Nam bodo potem prisluhnili?

Ghandi pravi: "Bodi ti sprememba, ki si jo želiš videti v svetu! "

Likovni natečaj

1. mesto:

NELI MAROT

Naslov dela: **Želim si ...**

Razred in šola: 3. razred, OŠ Ob Dravinji, podružnica Tepanje

Mentor/-ica: Tanja Brdnik Templak

2. mesto:

MAŠA RAJH

Naslov dela: **Svet, v katerem želim živeti**
Razred in šola: 2. razred, OŠ Ormož
Mentor/-ica: Maja Korban Črnjavič, Mateja Brumen Štibler

3. mesto:

SUMEJJA OSMIĆ

Naslov dela: **Mesto sanj**
Razred in šola: 3. razred, OŠ Gorica
Mentor/-ica: Danica Arzenšek

1. mesto:

ŠPELA ROŽMAN

Naslov dela: **Odstranimo strupene kemikalije**

Razred in šola: 4. razred, OŠ Sveti Jurij ob Ščavnici

Mentor/-ica: Mira Petek

2. mesto:

HANA BIZJAK

Naslov dela: **Veselje**

Razred in šola: 6. razred, OŠ bratov Letonja, Šmartno ob Paki

Mentor/-ica: Lidija Novak

3. mesto:

LUKA ŠNELER

Naslov dela: **Moj prijatelj**
Razred in šola: 6. razred, OŠ Vinica
Mentor/-ica: Jasmina Strugar

1. mesto:

MAŠA ERMINIO

Naslov dela: **Skupaj v dobrem in slabem**
Razred in šola: 9. razred, OŠ Frana Albrehta, Kamnik
Mentor/-ica: Anamarija Erčulj

2. mesto:

ANŽE GABRIJELČIČ

Naslov dela: **Želim živeti v svetu, kjer bom lahko sam začrtal svojo prihodnost**
Razred in šola: 7. razred, OŠ Dornberk
Mentor/-ica: Anuša Blažko

3. mesto:

LEA LISEC

Naslov dela: **Sanjam prihodnost**
Razred in šola: 7. razred, OŠ Boštanj
Mentor/-ica: Marija Bedek

MANCA RAINER

Naslov dela: **Ohranimo naša jezera čista**
Šola: OVI Center Janeza Levca, OE Dečkova
Mentor/-ica: Ela Leskovšek

MILKA HUDOROVAC

Naslov dela: **Učimo se o pomenu dreves**
Šola: PPVIZ, OŠ Milke Šobar – Nataše, Črnomelj
Mentor/-ica: Natalija Orlič

KLARA FLAJS

Naslov dela: **Svet, v katerem želim živeti**
Šola: PPVIZ, OŠ Ane Gale, Sevnica
Mentor/-ica: Irena Mavrič Simončič

BARBARA KOKOVE

Naslov dela: **Svet, v katerem želim živeti**
Šola: PPVIZ, OŠ Ane Gale, Sevnica
Mentor/-ica: Irena Mavrič Simončič

1. mesto:

ANEJA BUTINAR

Naslov dela: **Prirojena prihodnost**
Letnik in šola: 2. letnik, Gimnazija Celje - Center
Mentor/-ica: Maja Rak

2. mesto:

LARA OCVIRK

Naslov dela: **Mi lahko vrneš ljubezen?**
Letnik in šola: 2. letnik, Gimnazija Celje - Center
Mentor/-ica: Maja Rak

3. mesto:

ANA KOLAR

Naslov dela: **Svetova sta dva**

Letnik in šola: 2. letnik, Gimnazija Celje - Center

Mentor/-ica: Maja Rak

Fotografski natečaj

1. mesto:

LEA ŽLOGAR

Naslov dela: **Z objemom polepšam tebe in sebe**
Razred in šola: 9. razred, OŠ Metlika
Mentor/-ica: Duška Vlašič

2. mesto:

ANŽE KORADEJ

Naslov dela: **Ohranimo neonesnažene vode**
Razred in šola: 9. razred, OŠ Polzela
Mentor/-ica: Danica Gobec

3. mesto:

NASTJA RAKOVNIK

Naslov dela: **Svoboda**

Razred in šola: 9. razred, I. OŠ Celje

Mentor/-ica: Polona Gorišek

1. mesto:

NIK SKERBIŠ

Naslov dela: **Living beyond reality**
Letnik in šola: 3. letnik, Gimnazija Celje - Center
Mentor/-ica: Ana Pečnik

2. mesto:

LOTI KAVŠEK

Naslov dela: **Dreaming – relaxing**
Letnik in šola: 3. letnik, Ekonomska šola Novo mesto
Mentor/-ica: Andreja Petrovič

3. mesto:

NIKA ŠABANOVIĆ

Naslov dela: **Hočem**

Letnik in šola: 3. letnik, Ekonomska šola Novo mesto

Mentor/-ica: Srečko Paderšič

Video natečaj

1. mesto:

ŠPELA MAKARI, TINE FUJS PERŠA, ALEX HORVAT

Naslov dela: **Škropiva, smeti, vse nas duši**

Razred in šola: 8. razred, OŠ Grad

Mentor/-ica: Marija Štesl

https://www.youtube.com/watch?v=RImy-WWUDiU

2. mesto:

NAJA UMEK, MELISSA PLEVANČ

Naslov dela: **Svet**

Razred in šola: 7. razred, OŠ Leskovec pri Krškem

Mentor/-ica: Dženi Rostohar

https://www.youtube.com/watch?v=HEDvkimygf0

3. mesto:

TEA SIMIČ

Naslov dela: **S korakom v novi svet**

Razred in šola: 8. razred, I. OŠ Celje

Mentor/-ica: Žan Močivnik

https://www.youtube.com/watch?v=mtgDgavfiRw

1. mesto:

URH PIRC, NEJC KRAŠEVEC, ALEN HOČEVAR

Naslov dela: **Nesrečko**

Letnik in šola: 3. letnik, Ekonomska šola Novo mesto

Mentor/-ica: Tamara Rifelj, Marica Ramovš

https://www.youtube.com/watch?v=l7ROWxe82-k&t=12s

2. mesto:

NADINA KOSINAC

Naslov dela: **Svet, v katerem želim živeti**

Letnik in šola: 3. letnik, Gimnazija Novo mesto

Mentor/-ica: Nina Arnuš

https://www.youtube.com/watch?v=xyW9A1yrB5k

3. mesto:

NEŽA KRALJ

Naslov dela: **Pusti me živeti**

Letnik in šola: 3. letnik, Srednja šola Josipa Jurčiča, Ivančna Gorica

Mentor/-ica: Mojca Saje Kušar

https://www.youtube.com/watch?v=-C8qSFb0ghQ